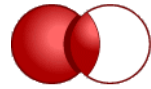

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

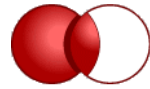
UR: 009-04/05, 033-01/05

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA UNSKO-SANSKOG KANTONA NA DAN 31.12.2004. GODINE**

Sarajevo, oktobar 2005. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

VLADA I
SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA
BIHAĆ

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Budžeta Unsko-sanskog kantona**. Za Izvještaj o izvršenoj reviziji koji je prikazan na str. od 1 do 23 odgovorni su Predsjednik Vlade i ministri ministarstava Unsko-sanskog kantona. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH («Službene novine FBiH», br. 48/99) i INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Također revizija je obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja, kao i ocjenu primjene zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza, kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje mišljenja.
3. Po našem mišljenju finansijski izvještaji, **ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju Budžeta Unsko-sanskog kantona, na dan 31.12.2004. godine**, iz sljedećih razloga:
 - **Zakon o budžetu/proračunu u FBiH i Zakon o izvršenju budžeta za 2004. godinu Unsko-sanskog kantona nije, u potpunosti primjenjivan u načinu planiranja, trošenja i evidentiranja budžetskih sredstava kod korisnika za koje su nadležni Kantonalno ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida, Kantonalno ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture i Kantonalno ministarstvo privrede - Kantonalna direkcija za ceste.**
 - **nije izvršeno usklađivanje stanja imovine, potraživanja i obaveza iskazano u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom (inventurom), na dan 31.12.2004. godine, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i važećim podzakonskim aktima.**
 - **obaveze prema evidencijama Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona u iznosu od 6.189.162,62 KM koje je Vlada kantona potvrdila svojim odlukom nisu usaglašene sa evidencijama resornog ministarstva, niti su evidentirane u Glavnoj knjizi trezora, što je imalo za posljedicu nerealno iskazivanje obaveza.**

- nije postupljeno u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH u dijelu zatvaranja transakcijskih računa za koje je nadležno Kantonalno ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture i Kantonalno ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida.
- tekući transferi pojedincima, za koje je nadležno Kantonalno ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida nisu utrošeni u skladu sa usvojenim programima Vlade Kantona, što je u suprotnosti Zakonu o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu.
- tekući transferi za sport i vjeru u iznosu od 347.044,67 KM nisu utrošeni u skladu sa programima, koje je na prijedlog resornog ministarstva trebala u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona donijeti Vlada.
- neosnovano uvećanje tekućeg granta neprofitnim organizacijama (Odjeljenjima boračko-invalidske zaštite općina na području kantona, koje su u sastavu ministarstva) u iznosu od 350.000,00 KM, što je u nadležnosti Kantonalnog ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida.
- u svim slučajevima nabavka se nije provodila u skladu sa procedurama propisanim Uredbom o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova što je u nadležnosti Služba za stručne i zajedničke poslove Vlade i kantonalnih organa uprave.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA UNSKO-SANSKOG KANTONA
za 2004. godinu

1 UVOD

Unsko-sanski kanton (u daljem tekstu Kanton) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine, čije su nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije BiH i Ustavom Unsko-sanskog kantona.

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština kantona, dok je Vlada Unsko-sanskog kantona izvršni organ, koju čine predsjednik Vlade kantona i devet ministara.

Funkciju kantonalne uprave u Kantonu vrše kantonalna ministarstva, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug, rukovođenje kao i druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave, kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i propisa, utvrđuju se Budžetom, koji u skladu sa Ustavom Kantona na prijedlog Vlade donosi Skupština kantona. Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH, Zakonom o izvršenju budžeta FBiH za 2004. godinu, Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu propisane su procedure izrade, donošenja i izvršenja Budžeta.

Kantonalno ministarstvo finansija u skladu sa naprijed navedenim zakonskim propisima opslužuje Budžet kantona u dijelu izrade, donošenja, izvršenja i nadzora nad upotrebom i trošenjem budžetskih sredstava.

Kantonalni organi uprave i kantonalne ustanove mogu ostvarivati prihod u okviru svoje djelatnosti, i odgovorni su za naplatu, ubiranje i korištenje istih.

Sjedište Kantona je u Bihaću u ulici Alije Đerzeleza br.1.

2 OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2003. GODINU

Revizijom finansijskih izvještaja i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima u 2004. godini konstatovano je da se u toku revidirane godine u većem dijelu nije postupilo po preporukama prethodnog i ranijih revizorskih izvještaja, posebno u dijelu rješavanja ranije stvorenih obaveza i potraživanja i regulisanja plaćanja i naplate istih. Po Izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2003. godinu Skupština kantona je 28.10.2004. godine donijela Zaključak, kojim su utvrđene aktivnosti u cilju rješavanja nepravilnosti utvrđenih po prezentiranom izvještaju. Ovim Zaključkom određeni su nosioci pojedinih aktivnosti sa utvrđenim rokovima i zadacima realizacije preporuka datih u Izvještaju. Provedenom revizijom utvrđeno je da se nije postupilo po Zaključku Skupštine, niti po preporukama u dijelu koji se odnosi na usaglašavanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji sa Zakonom o državnoj službi u FBiH kod jednog broja korisnika, zatim nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola u dijelu računovodstvenog i inspeksijskog nadzora i također nije postupljeno u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH u dijelu zatvaranja svih transakcijskih računa.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je, da se na osnovu ispitivanja dokumenata, isprava, izvještaja, sistema internih kontrola, računovodstvenih i finansijskih postupaka, te drugih evidencija izrazi mišljenje, o tome, da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa ukupnom važećom zakonskom regulativom i da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizijom će se utvrditi: da li su poduzete sve mjere za ubiranje i čuvanje javnih prihoda na nivou Kantona, da li su se nadležna ministarstva pridržavala zakonskih propisa i instrukcija, da li su isplate javnih rashoda i korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje. Također, cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, povećanje javne odgovornosti za zakonitost rada, kao i uspješno i efikasno obavljanje, odnosno provođenje postavljenih ciljeva. Revizija je obuhvatila procjenu organizacije i funkcionisanja sistema internih kontrola, procjenu imovinskog i finansijskog stanja Kantona, poslovanje Vlade, ministarstava i korisnika budžeta, provjeru izvršenja budžeta za 2004. godinu, te finansijske transakcije i njihovu zakonsku usklađenost i dokumentovanost. Budući da smo reviziju obavili na bazi uzorka, postoji mogućnost da neke pogreške i nepravilnosti mogu ostati neotkrivene.

Revizija uključuje i davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4 NALAZI I PREPORUKE

4.1. *Menadžment i sistem internih kontrola*

U skladu sa važećim propisima za uspostavu efikasnog sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika odgovoran je menadžment. **Svi ministri su odgovorni za računovodstvo i internu kontrolu svojih ministarstava uključujući i budžetske korisnike i potrošačke jedinice koje spadaju u njihovu nadležnost.** U funkcionisanju sistema internih kontrola Kantonalno ministarstvo finansija (u daljem tekstu Ministarstvo finansija) ima posebnu ulogu i ovlašteno je za uspostavljenje i vođenje sistema Glavne knjige trezora i neophodne sisteme pomoćnih knjiga i propisuje upute o načinu vršenja kontrole računovodstvenih dokumenata nadležnih ministarstava, obzirom da se svim transakcijama budžeta upravlja putem sistema glavne knjige. Nadzor nad korištenjem budžetskih sredstava, koji je predviđen prema usvojenom budžetu i njihovom zakonskom trošenju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH obavlja Ministarstvo finansija.

U toku 2004. godine Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija (u daljem tekstu: Pravilnik) je dva puta mijenjan u cilju prilagođavanja trezorskom načinu poslovanja. Pravilnikom koji je bio na snazi do početka juna 2004. godine kao samostalni izvršiocu u okviru Ministarstva finansija predviđena su i radna mjesta za tri kantonalna budžetska inspektora, koji su direktno odgovorni Ministru finansija. Zadatak istih je trebao biti nadzor: nad izvršenjem zakonskih propisa, općih i pojedinačnih akata, normativa i standarda iz oblasti i nadležnosti Ministarstva finansija; nad izvršenjem budžeta Kantona; nad namjenskim i zakonskim korištenjem sredstva kod korisnika budžeta i poduzimanje mjera i aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti utvrđenih kod istih i izvršavanje drugih poslova po nalogu ministra. Izmjenama Pravilnika koje su uslijedile u junu mjesecu budžetski inspektori su «premjješteni» u stručnu Službu za stručne i zajedničke poslove Vlade kantona i kantonalnih organa uprave, da bi novim izmjenama Pravilnika na koji je Vlada kantona dala saglasnost 29.12.2004. godine pored osnovnih organizacionih jedinica u okviru Ministarstva finansija, kao samostalni izvršiocu predviđena i tri stručna savjetnika za internu reviziju. Za svoj rad, prema navedenoj sistematizaciji stručni saradnici za internu reviziju odgovorni su Ministru finansija. Obzirom da se u 2004. godini prešlo na trezorski način poslovanja i da su postojale sumnje u tačnost izvršenog popisa potraživanja i obaveza na dan 31.12.2003. godine Vlada kantona je donijela odluke o vanrednom popisu, gdje je kao član komisije za obavljanje istog bio i jedan budžetski inspektor. Početkom 2005. godine po nalogu Predsjednika Vlade budžetski inspektori su bili angažovani na kontroli obračuna plaća za decembar 2004. godine kod Kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova, sudova, tužilaštva i sudova za prekršaje, kao i kontrole materijalno finansijskog poslovanja za 2003. godinu i prvo polugodište 2004. godine jedne ustanove osnovnog i jedne ustanove srednjeg obrazovanja.

Kod donošenja i izvršenja, odnosno praćenja izvršenja odluka Vlade u skladu sa usvojenim programima nije u potpunosti uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, vezano za realizaciju odluka i zaključaka Vlade i izvještavanje o utrošku sredstava po istim. Naime, provedenom revizijom u prethodnoj godini utvrđeno je da je na nivou pojedinih ministarstva (Kantonalno ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Kantonalno ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida, Kantonalno ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture, Kantonalno ministarstvo privrede i Kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova) evidentan značajan iznos sredstava u pripremi, sredstava na poziciji potraživanja i obaveza iskazanih u knjigovodstvu, a koja nisu obuhvaćena redovnim godišnjim popisom. Donesen je Zaključak Vlade kojim je imenovana Interresorna grupa, koja je imala zadatak da analizira i preispita stavke Izvještaja o redovnom popisu sredstava i obaveza i da zajedno sa odgovornim licima organa i ustanova predloži rješenja za otklanjanje uočenih nedostataka. Do okončanja revizije navedeni Zaključak nije realizovan i prema izjavama nadležnih okončanje istog će uslijediti u narednom periodu.

Naprijed navedeno potvrđuje da se na osnovu provedene revizije nismo mogli uvjeriti da je kod naprijed navedenih ministarstava uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola trošenja i raspolaganja budžetom odobrenih sredstva za korisnike koji spadaju u njihovu nadležnost.

Potrebno je uspostaviti sistem internih kontrola, koji će u svim segmentima poslovanja osigurati nadzor nad praćenjem trošenja budžetskih sredstva, pridržavajući se Smjernica za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, koje je donijelo Federalno ministarstvo finansija.

Da se kroz kontinuiranu doradu sistema internih kontrola, stvore uslovi za uspostavljanje odjela interne revizije.

4.2. Sistem upravljanja budžetom/proračunom

4.2.1. Izrada i donošenje budžeta

Skupština kantona je 30.12.2003. godine donijela Budžet Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu i Zakon o izvršenju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu, koji su stupili na snagu danom objavljivanja u «Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona», a primjena istih je od 01. januara 2004. godine. U toku 2004. godine Vlada Unsko-sanskog kantona donosila je odluke o unutrašnjoj preraspodjeli rashoda i izdataka unutar ili između budžetskih korisnika koje su objavljivane u Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona. Skupština kantona 28.10.2004. godine je usvojila Odluku o izmjenama i dopunama Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu.

4.2.2. Izvršenje budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu

4.2.2.1. Prihodi i primici

Struktura iskazanih prihoda, primitaka i finansiranja sa indeksima ostvarenja iskazana u konsolidovanom finansijskom izvještaju prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Budžet za 2004. godinu	Ostvareno u 2003. godini	Ostvareno u 2004. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
Prihodi, primici i finansiranje		131.907.529	106.379.385	123.508.160	93,63	116,10
A. Prihodi i primici (a+b+c+d)		120.927.417	106.379.385	123.381.040	102,11	115,98
a)	Prihodi od poreza (1. do 4.)	102.287.850	98.415.069	105.589.704	103,23	107,29
1.	Porez na dobit pojedinaca i pred.	1.257.900	921.535	1.380.167	109,72	149,77
2.	Porez na plaće i radnu snagu	9.297.100	9.627.768	9.706.492	104,40	100,82
3.	Domaći porezi na dobra i usluge	72.386.850	68.672.453	74.858.381	103,41	109,01
4.	Ostali porezi	19.346.000	19.193.303	19.644.664	101,54	102,35
b)	Neporezni prihodi	12.314.400	7.964.326	17.791.336	95,93	223,39
c)	Potpore (grantovi)	93.200	-	69.437	74,50	-
d)	Primici (prodaja opreme i prim. otpl.)	-	-	57.683	-	-
B. Finansiranje (smanjenje likvidnosti)		10.980.112	-	-	-	-

U odnosu na plan, iskazan je rast prihoda od poreza i veći je u odnosu na plan za 3,23% ili 3.301.854,00 KM. Prema informaciji nadležnih saradnja sa Poreznom upravom – Kantonalnim uredom u Bihaću bila je na zadovoljavajućem nivou, u što se iz prezentirane dokumentacije nismo mogli u potpunosti uvjeriti i što bi potvrdilo da su od strane Odjeljenja za budžet Ministarstva finansija vršene analize naplate prihoda i da su poduzimane odgovarajuće mjere u cilju poboljšanja iste, u skladu sa Zakonom o poreznoj upravi.

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 17.791.336,30 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manji su za 4,07 %, a u odnosu na prošlu godinu veći su za 123,39%. Razlog povećanja ove kategorije prihoda u odnosu na prošlu godinu je evidentiranje cestovnih naknada u iznosu od 5.293.442,00 KM koji na ovoj poziciji nisu evidentirani u prethodnoj godini. Navedeni pokazatelj nije realan niti uporediv iz razloga što se tek u 2004. godini prešlo na trezorski način poslovanja i evidentiranje neporeznih prihoda preko depozitnog računa. Također, uočeno je manje ostvarenje vodnih i naknada za šume u odnosu na plan.

Prihodi od pružanja javnih usluga (vlastiti prihodi) evidentirani u sastavu neporeznih prihoda iskazani su u iznosu od 5.516.365,46 KM i isti kod Kantonalnog ministarstva obrazovanja, nauke i kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture) sa budžetskim korisnicima koji spadaju u njihovu nadležnost iznose 4.180.595,27 KM, što je u odnosu na plan manje za 11,71% i u ukupnoj masi ove kategorije prihoda učestvuju sa 75,79%. Kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo unutrašnjih poslova) vlastite prihode je iskazalo u iznosu od 1.229.274,14 KM i izvršenje istih u odnosu na plan je veće za 47,50%. Ova dva ministarstva u strukturi vlastitih prihoda učestvuju sa 98,07%.

Prihodi ostvareni od obavljanja vlastite djelatnosti koje je ostvarilo Ministarstvo unutrašnjih poslova iskazani u evidenciji Glavne knjige trezora iznose 1.229.274,14 KM i isti se ne mogu u potpunosti potvrditi jer u Ministarstva ne postoji propisana pomoćna evidencija potraživanja po osnovu ostvarenih vlastitih prihoda za 2004. godinu, a koji se odnose na prihode od izvršenih usluga pratnje novca i specijalnih tereta, prihode po osnovu izvršenih usluga za polaganje vozačkih ispita i prihode po osnovu izdatih ličnih dokumenata i putnih isprava. Prema prezentiranim evidencijama Ministarstva unutrašnjih poslova potraživanja za izdate lične karte od Ministarstva civilnih poslova i komunikacija na dan 31.12.2004. godine iznose 1.113.557,00 KM i ista nisu evidentirana u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa Jedinštenog računa trezora. Napominjemo, da ova potraživanja nisu obuhvaćena redovnim godišnjim popisom.

Primljene otplate datih zajmova iskazani su u iznosu od 45.833,00 KM i bitno je napomenuti da iste nisu uopšte planirane.

Obzirom na iskazana stanja potraživanja po osnovu kratkoročnih i dugoročnih plasmana (5.842.258,40 KM), a imajući u vidu činjenicu da povrat istih nije planiran, ne može se potvrditi da su poduzimane adekvatne mjere i da su iscrpljene sve zakonske mogućnosti u cilju naplate potraživanja i povrata pozajmljenih sredstava.

Potrebno je vlastite prihode koje ostvaruju budžetski korisnici evidentirati u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa Jedinštenog računa trezora.

Da Vlada kantona u saradnji sa resornim ministarstvima kontinuirano radi na poduzimanju adekvatnih mjera u cilju što potpunije naplate vlastitih prihoda i pozajmljenih sredstava, da bi se neporezni prihodi i primici od finansiranja, što realnije planirali i realizovali.

4.2.2.2. Rashodi i izdaci budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu

Ukupni rashodi, izdaci i finansiranje u 2004. godini iskazani su u iznosu od 119.144.700,00 KM i u odnosu na budžet/proračun realizovani su 93,40 %, a struktura istih je prikazana u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Budžet za 2004. godinu	Ostvareno u 2003. godini	Ostvareno u 2004. godini	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6
UKUPNO IZDACI (I+II +III)		127.559.572	121.205.011	119.144.700	93,40
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d+e)		118.552.586	114.677.802	111.554.930	94,10
a.) Plaće i naknade troškova zaposlenih (od 1 do 3)		76.128.687	71.101.042	72.888.689	95,74
1.	Bruto plaće i naknade	60.603.974	58.081.181	58.227.896	96,08
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinski zastupn.	14.752.651	13.019.861	13.909.358	94,28
3.	Obaveze iz prethodne godine	772.062		751.435	97,33
b) Doprinosi poslodavca (= 4)		7.539.113	6.952.579	7.177.756	95,21
4.	Doprinosi poslodavca	7.539.113	6.952.579	7.177.756	95,21
c) Izdaci za materijal i usluge (od 5 do 13)		17.541.368	21.630.935	15.307.373	87,26
5.	Putni troškovi	874.216	1.339.336	801.033	91,63
6.	Izdaci za energiju	2.206.145	2.117.882	2.043.914	92,65
7.	Izdaci za komunalne usluge	2.091.137	1.725.373	1.623.285	77,63
8.	Nabavka materijala	1.846.981	3.005.991	1.387.405	75,12
9.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	782.619	847.877	701.017	89,57
10.	Unajmljivanje imovine i opreme	381.934	559.527	283.681	74,27
11.	Izdaci za tekuće održavanje	3.805.373	5.796.602	3.780.043	99,33
12.	Izdaci za osiguranje, bankarske usluge	309.069	271.097	201.665	65,25
13.	Ugovorne usluge	5.243.894	5.967.250	4.485.330	85,53
d) Tekući grantovi (od 14 do 19)		17.240.118	14.842.442	16.102.715	93,40
14.	Tekuća rezerva	400.000			
15.	Grantovi drugim nivoima Vlade (općine i grad)	2.450.000	2.297.054	2.473.000	100,94
16.	Grantovi pojedincima	7.696.170	8.380.815	7.230.490	93,95
17.	Grantovi neprofitnim organizacijama	4.765.781	3.527.356	4.829.924	101,35
18.	Subvencije javnim preduzećima	1.588.167	333.726	1.238.702	78,00
19.	Ostali grantovi (povrati poreza)	340.000	303.491	330.599	97,24
e) Izdaci za kamate i ostale naknade (20)		103.300	150.804	78.397	75,89
20.	Kamate na domaće pozajmljivanje	103.300	150.804	78.397	75,89
II KAPITALNI IZDACI (f + g)		9.006.986	6.426.451	7.589.770	84,27
f) Izdaci za nabavku stalnih sredstava (od 21 do 24)		6.830.832	4.951.347	5.430.888	79,51
21.	Nabavka građevina	126.148	2.668.684		
22.	Nabavka opreme	1.622.562	1.939.130	767.266	47,29
23.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	405.491	101.326	358.017	88,29
24.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	4.676.631	242.207	4.305.605	92,07
g) Kapitalni grantovi (25+26)		2.176.154	1.475.104	2.158.882	99,21
25.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	1.221.154	1.227.901	1.218.810	99,81
26.	Kapitalni grantovi pojedincima i neprof. organiz.	955.000	247.203	940.072	98,44
III OSTALE ISPLATE (POZAJMLJIVANJE) (27)		150.804	103.300	78.397	51,99
27.	Kamate na pozajmljena sredstva	150.804	103.300	78.397	51,99

Bruto plaće i naknade plaća zaposlenih iskazane su u iznosu od 66.157.087,52 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 4,00%, a u odnosu na prošlu godinu više za 1,73%. Isplata navedenog iznosa odnosi se na sve korisnike čije finansiranje se vrši iz budžeta Kantona.

Budžet Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu usvojen je na bazi 5634 uposlenika, a prema evidencijama službi za obračun plaća na dan 31.12.2004. godine na nivou Kantona je ukupno bilo uposleno 5.508, dok je prema računovodstvenom iskazu Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih na osnovu sati rada bilo uposleno 5.477 djelatnika, za koji se vršio obračun i isplata plaća na teret Budžeta.

Bez obzira na preporuke po revizorskom izvještaju prethodne godine, **obračun i isplata plaća i naknada u toku 2004. godine vršila se na isti način kao i u prethodnoj godini po neosnovano uvećanoj osnovici od 5%**. Na osnovu uvida u Izvještaj o izvršenoj kontroli obračuna plaća za mjesec decembar 2004. godine kod sudova, tužilaštava, sudova za prekršaje i Ministarstva unutrašnjih poslova konstatovano je da se tokom revidirane godine, kod **obračuna i isplate plaća nije u potpunosti primjenjivao Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Unsko-sanskom kantonu u dijelu primjene propisanih koeficijenata, uvećanja koeficijenata u slučaju sticanja većeg službenog zvanja,**

utvrđivanja poslova sa posebnim uslovima rada, utvrđivanja visine položajnog dodatka i uvećanja plaće za rezultate rada. Posebno treba istaći da povećanje plaće do najniže plaće nije vršeno u skladu sa Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH i granskih kolektivnih ugovora. Na osnovu navedenih izvještaja Vlada kantona je 19.04.2005. godine donijela i Zaključak kojim je između ostalog regulisano da se utvrđene nepravilnosti otklone. U toku revizije nije prezentirana adekvatna dokumentacija koja bi potvrdila da su uočene nepravilnosti otklonjene.

Naknade troškova zaposlenim i skupštinskim zastupnicima iskazane su u iznosu od 13.909.358,35 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 5,72%. U odnosu na prošlu godinu povećanje ovih naknada za razliku od bruto plaće je veće i iznosi 6,83%. U okviru navedenih izdataka su izdaci za topli obrok, koji su iskazani u iznosu od 10.105.959,20 KM i čine 72,66% od ove grupe izdataka. Izdaci za regres za godišnji odmor iznose 1.670.930,55 KM, prevoz na posao i sa posla 624.568,52 KM i otpremnine i razne pomoći 1.110.885,20 KM.

Potrebno je da se obračun i isplata plaća vrši u skladu sa važećim zakonskim propisima i da se nepravilnosti utvrđene po izvršenoj kontroli otklone.

Izdaci za materijal i usluge u toku 2004. godine iskazani su u iznosu od 15.307.372,54 KM i u ukupnim rashodima i izdacima na nivou Kantona isti su učestvovali sa 12,85%, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 6.323.562,00 KM ili 29,23%. Služba za stručne i zajedničke poslove Unsko-sanskog kantona nadležna je za ugovaranje usluga i nabavku materijala za kantonalne organe uprave koja je i provodila procedure vezane za nabavku i ugovaranje. Na poziciji izdataka za materijal i usluge evidentirani su i izdaci koji se odnose na korisnike (niže potrošačke jedinice, sudove i ustanove obrazovanja i kulture) za koje nabavke nije vršila ova Služba i za koje nisu utvrđene procedure od strane nadležnog organa u Kantonu. Ovakvim načinom nabavke nije obezbijeden adekvatan nadzor od strane resornih ministarstva, što može uticati na povećanje ukupnih rashoda kako na nivou kantona, kao cjeline, tako i pojedinih ministarstava koja su nadležna za budžetske korisnike (niže potrošačke jedinice).

Naknade za putne troškove iskazane su u iznosu od 801.033,39 KM i u odnosu na plan realizovani su 91,63%. U okviru ovih izdataka na putne troškove institucija visokog obrazovanja odnosi se 434.140,80 KM ili 54,20%. Ne može se potvrditi da su isplate naknada za putne troškove, u svim slučajevima, vršene u skladu sa Uredbom o naknadama i drugima materijalnim pravima rukovodilaca izvršenih organa vlasti Unsko-sanskog kantona i službenika kantonalnih ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave. Putni nalozi nisu pravdani u rokovima utvrđenim navedenom Uredbom, a dešavalo se da se isti pravdaju i po isteku od par mjeseci od izdavanja i bez poduzimanja mjera prinudne naplate neopravdanih, a isplaćenih akontacija.

Izdaci za telefonske i poštanske usluge koji su u sastavu izdataka za komunalne usluge iskazani su u iznosu od 1.322.480,36 KM i isti u ukupnim izdacima za materijal i usluge učestvuju 8,63%. Za kontrolu i ograničenje ovih izdataka utvrđena je visina mjesečnih troškova za službene mobilne telefone koji se priznaju određenoj kategoriji rukovodećih službenika i uposlenih na nivou Kantona.

Izdaci za gorivo i tekuće održavanje iskazani su u iznosu 4.343.623,39 KM, od čega se na tekuće održavanje odnosi 3.780.043,01 KM. U okviru tekućeg održavanja je i redovno i vanredno ljetno i zimsko održavanje regionalnih cesta Unsko-sanskog kantona, horizontalna i vertikalna signalizacija, obnova odbojne ograde i materijal za opravku cesta. Navedeni izdaci iskazani su u iznosu od 3.169.742,51 KM i u ukupnim troškovima tekućeg održavanja učestvuje 83,85%, a isti su realizovani preko Kantonalne direkcije za ceste. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, na ime zimskog održavanja regionalnih cesta za period 01.12.2003. do 15.03.2004. godine i 15.11.2004. do 31.12.2004. godine utrošeno je 1.012.449,50 KM i isti se odnose na ugovorene radove zimskog održavanja sezona 2003/2004 i 2004/2005. godina. Na ime osnovnih ugovora isplaćeno je ukupno 804.265,00 KM, dok aneksi na osnovne ugovore iznose 188.628,75 KM ili 23,45% od vrijednosti osnovnih ugovora. Na ime izdataka za horizontalnu signalizaciju isplaćeno je ukupno 211.000,00 KM. Isti su isplaćeni na osnovu Ugovora o obnovi horizontalne prometne signalizacije na regionalnim cestama USK-a u 2004. godini koji je zaključen 25.06.2004. godine između Kantonalne direkcije za ceste i «Engo»doo Bihać u iznosu od 200.000,00 KM. Na osnovu ovoga ugovora 09.09.2004. godine zaključen je Aneks na 11.000,00 KM na ime nepredviđenih i naknadnih radova za jedan dio dionica koje su bile predviđene i osnovnim ugovorom, što dovodi u pitanje opravdanost zaključivanja aneksa osnovnog ugovora. Napominjemo da je ugovor za izvođenje radova obnove horizontalne signalizacije

zaključen putem neposredne pogodbe, a na osnovu datog Rješenja Ministarstva finansija od 23.06.2004. godine. Za obnovu odbojne ograde utrošeno je 119.993,81 KM. Na ime materijala za opravku i održavanje cesta utrošeno je 156.120,60 KM, od čega se za nabavku soli u 2004. godini odnosi 100.200,00 KM. Nabavka soli je izvršena na osnovu Ugovora koji je Kantonalna direkcija za ceste zaključila 19.11.2004. godine sa «Tuzlatransport» doo Tuzla po Rješenju Ministra finansija kojim je data saglasnost da se provede postupak neposredne pogodbe.

Potrebno je da se od strane resornih ministarstva koja u svojoj nadležnosti imaju niže potrošačke jedinice utvrde procedure načina nabavke materijala, roba i usluga, a sve u cilju racionalizacije ukupnih rashoda.

Potrebno je da se izdaci za službeno putovanje priznaju i isplaćuju u skladu sa Uredbom o naknadama za putne troškove, s tim da se posebna pažnja posveti kontroli obračuna putnih i vremenu pravljanja istih.

Ugovorene usluge predstavljaju značajnu stavku u okviru izdataka za materijal i usluge i iskazane su u iznosu od 4.485.330,35 KM, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za ugovore o djelu i privremene i povremene poslove, autorske honorare, izdatke za stručno usavršavanje, pravne usluge, izdatke za reprezentaciju, kompjuterske usluge, usluge štampanja, usluge medija i ostalih usluga.

Naknade po osnovu ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i autorskih honorara iskazane su u iznosu od 2.578.328,80 KM i u ugovorenim uslugama iznose 57,48%. Najveći dio ovih usluga evidentiran je kod ustanova visokog obrazovanja i iste se odnose na različite vrste usluga, od usluga za obavljanje redovne nastave, vanrednih ispita, plaćanja spoljnih saradnika na univerzitetu, različite vrste edukacije, izrada raznih projekata i sl. Na ovoj kategoriji usluga evidentirane su i naknade članovima upravnih odbora na fakultetima i razne vrste poslova za koje se može smatrati da su u sastavu redovnih poslova i radnih zadataka uposlenika fakulteta (npr. pripreme prijedloga rebalansa budžeta, obavljanje «dodatnih» poslova koji proizilaze iz uvođenja VI stepena, sekretarski poslovi). U strukturi ovih izdataka najveće učešće imaju izdaci za usluge po osnovu ugovora o djelu koji iznose 1.600.369,07 KM, te izdaci za porez po osnovu ugovora o djelu u iznosu 702.734,73 KM, zatim ostale stručne usluge u iznosu 317.556,86 KM. Na poziciji Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture na ime ugovorenih usluga iskazan je iznos od 105.695,42 KM, dok je kod ustanova visokog obrazovanja (potrošačkih jedinica) za koje je nadležno i odgovorno ovo ministarstvo iskazan iznos od 1.629.038,55 KM i isti se odnosi na izdatke koji su teretili: Rektorat univerziteta, Tehnički, Biotehnički, Pedagoški, Ekonomski i Pravni fakultet, kao i Višu medicinsku školu i Islamsku pedagošku akademiju.

Napominjemo da iznos ugovorenih usluga ustanova Visokog obrazovanja učestvuje sa 36,32% u svim ugovorenim uslugama, a da od strane resornog ministarstva koje je nadležno za nadzor ovih institucija nije obezbijeđen adekvatan nadzor nad utroškom ovih sredstava.

Autorski honorari iskazani su u iznosu od 275.225,00 KM i najvećim dijelom odnose se na isplaćeni autorski honorar kod ustanova visokog obrazovanja (Pravni fakultet 126.500,00KM, Pedagoški fakultet 35.340,00KM Tehnički fakultet 99.885,00 KM i Rektorat 1.500,00 KM) što čini 96% ovih izdataka. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da se na pojedinim ugovorima o autorskom honoraru kao korisnik autorskog djela (naručilac usluga) istovremeno pojavljuje i autor (izvršilac usluga). Naime ovdje se radi o nespojivosti funkcija, jer u ovom slučaju korisnik je visokoškolska ustanova (fakultet), koju zakonski predstavlja (zastupa) lice koje je istovremeno i autor autorskog djela.

Dio ovih usluga je evidentiran i na izdacima «ostalih usluga», što se posebno odnosi stvorene obaveze po osnovu naknada raznim komisijama iz ranijeg perioda (prethodnih godina), tako da ova kategorija izdataka ne predstavlja konačan iznos utrošenih sredstva ove vrste.

Treba napomenuti da je dio usluga o autorskom djelu i ugovoru o djelu i naknada za rad članovima komisija iskazan na poziciji ostalih nepomenutih usluga u iznosu 419.357,15 KM, što ukazuje da se od strane revizorskog tima naprijed naznačena vrsta izdataka ne može potvrditi, jer su isti iskazani na različitim pozicijama i isplaćeni u većem iznosu od onoga koji je iskazan u knjigovodstvenim evidencijama. U cilju racionalizacije troškova Vlada kantona je u martu 2004. godine donijela Odluku kojom je stavila van snage prethodnu odluku, kojom je bila utvrđena visina naknade za rad članovima komisija, koje imenuje Vlada i rukovodioci organa uprave. Istom Odlukom zaduženi su ministri

ministarstava da sačine spisak komisija koje obavljaju poslove iz okvira kantonalnih organa uprave i koje se plaćaju mimo budžeta i da Kantonalno ministarstvo pravde pripremi prijedlog uredbe o naknadi i plaćanju komisija i dostavi Vladi u roku od 30 dana. **Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je navedena odluka i provedena.**

Na zahtjev Ministarstva privrede i pored obustave plaćanja prekovremenog rada i naknada za rad u komisijama donesene od strane Predsjednika Vlade, izvršene su isplate naknada članovima komisija koje obavljaju poslove iz zakonom utvrđene djelatnosti i istovremeno ostvaruju vlastite prihode. Po prethodnom revizorskom izvještaju konstatovano je da isplate naknada članovima Komisije za izradu i usaglašavanje kantonalnih zakona nisu pratile izvještaj o izvršenom poslu. Naime Odlukom Skupštine od 30.12.2003. godine mandat ove komisije je produžen do 31.03.2004. godine, ali izvještaj o radu iste nije podnesen.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 155.612,88 KM. Najveći dio navedenih izdataka odnosi se na troškove koji su iskazani na poziciji Službe za stručne i zajedničke poslove Vlade kantona i kantonalnih organa uprave i koji iznose 84.830,15 KM, ili 54,51% ovih izdataka. Ostali budžetski korisnici koji su ostvarili značajne iznose reprezentacije su Kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Ustanove visokog obrazovanja, Kantonalno ministarstvo pravde i budžetski korisnici za koje je ono nadležno, Pedagoški zavod Kantona i Skupština. Na osnovu uvida u dokumentaciju konstatovano je da od strane korisnika nisu donesene procedure iz kojih bi se moglo vidjeti tko, kada i do kojeg iznosa ima pravo korištenja sredstava reprezentacije, što je dovelo do toga da se u pojedinim slučajevima nije mogla potvrditi opravdanost stvorenih izdataka.

Pravne usluge odnose se na isplatu naknada advokatima za odbranu po službenoj dužnosti iskazane su u iznosu od 252.537,79 KM, od čega je preko Kantonalnog suda u Bihaću isplaćeno 145.683,97 KM, a preko općinskih sudova na Kantonu 101.735,57 KM.

Potrebno je da se preispita opravdanost zaključivanja ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima i formiranja svih komisija i isplate naknada po istim, uzimajući u obzir zakonom utvrđenu djelatnost ministarstava koja su zaključila ugovore i formirala komisije i da se ugovaranje i isplata naknada svede u propisane procedure.

Da se u skladu sa Odlukom Vlade usvoje propisi vezani za način formiranja i plaćanja komisija koje obavljaju poslove iz okvira kantonalnih organa uprave.

Rashode i izdatke evidentirati na propisanim pozicijama u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

4.2.2.2. Tekući transferi (grantovi)

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 16.102.714,43 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 1.173.403,00 KM (ili 6,60 %), a u odnosu na prošlu godinu više za 1.260.273,00 KM (ili 8,49%). U ukupnim rashodima i izdacima tekući transferi učestvuju sa 13,52%. Povećanje transfera u odnosu na prošlu godinu najviše je iskazano kod subvencija javnim preduzećima i transfera neprofitnim organizacijama.

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja ministarstava koja su nadležna za realizaciju tekućih grantova, iz okvira zakonske djelatnosti, konstatovano je da određeni broj ministarstava u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu **nije vršio adekvatan nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih i isplaćenih sredstava i izvještavao Vladu o utrošku istih u skladu sa usvojenim programima i odlukama Skupštine i Vlade kantona, što je posebno izraženo kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike, Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture i Ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida. Na navedeno je ukazano i u prethodnim revizijama, ali po istom nisu poduzimane potrebne aktivnosti.**

I u toku 2004. godine, kao i ranijih godina, jedna te ista vrsta ovih grantova (grantovi pojedincima, i neprofitnim organizacijama), **javlja se po istom osnovu kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike i Ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida**, što može dovesti do povećanja troškova prilikom distribucije sredstava i otežati nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava u skladu sa usvojenim programima Vlade i u krajnjem slučaju povećati troškove po ovom osnovu, **kao i mogućnost da jedan te**

isti korisnik, po jednom te istom osnovu ostvari pravo korištenja sredstava kod navedenih ministarstva.

4.2.2.2.1. Tekući transferi - Vlade kantona

Sa pozicije Vlade iznos od 1.973.000,00 KM doznačen je prema Odluci Skupštine kantona, na osnovu koje je Vlada donijela pojedinačne Odluke o raspoređivanju sredstva za općine i to: Bihać iznos od 50.000,00 KM (lokalni put Kulen Vakuf), Cazin iznos od 250.000,00 KM (za izgradnju lokalnih puteva prema programu dostavljenom od općinskog načelnika), Velika Kladuša iznos od 200.000,00 KM (za regionalni put R 400 Skokovi-Todorovo- Vrnograč u iznosu od 100.000,00 KM i lokalni put u iznosu od 100.000,00 KM), Sanski Most iznos od 200.000,00 KM (JU Opća bolnica 50.000,00 KM, Rekonstrukcija i modernizacija lokalnih puteva 100.000,00 KM i vodovod Modra, Čirkići, Podvidača 50.000,00 KM), Ključ iznos od 250.000,00 KM (za izgradnju javne rasvjete i kanalizacije po mjesnim zajednicama, regulacija vodovoda i izgradnja bazena za gradski vodovod, sportskih terena i javne površine prema programu općinskog načelnika), Bužim iznos od 150.000,00 KM (za rekonstrukciju i modernizaciju lokalnih puteva), Bosanska Krupa iznos od 450.000,00 KM (asfaltiranje ulica i izgradnja kanalizacione mreže u mjesnim zajednicama općine) i Bosanski Petrovac iznos od 180.000,00 KM (namjena nije utvrđena).

Pojedinačnim odlukama zaduženi su općinski načelnici da provedu zakonsku proceduru u trošenju doznačenih sredstva i da o istom izvijeste Vladu kantona. Prezentirani su pojedinačni izvještaji o realizaciji sredstva koja su općinama doznačena iz Budžeta. Prema izvještajima, određeni dio sredstva nije utrošen i nalazi na računima općina, ili su doznačena sredstva prebačena na općinske fondove za izgradnju i prema istim realizacija ugovorenih poslova ili kasni ili je u toku, čime se ne može potvrditi da je obezbijeđen adekvatan nadzor nad općinskim organima koji su zaduženi za namjensko trošenje doznačenih grantova. Pored toga, navedeno potvrđuje i činjenica da je transfer doznačen općini Bosanski Petrovac u iznosu od 180.000,00 KM utrošen za pokriće deficita iz prethodne godine.

Potrebno je u skladu sa važećim aktima obezbijediti adekvatan nadzor praćenja namjenskog trošenja doznačenih tekućih transfera općinama.

4.2.2.2.2. Tekući transferi - Ministarstvo zdravstva i socijalne politike

Ministarstvo zdravstva i socijalne politike na poziciji tekućih transfera iskazalo je iznos od 7.303.210,70 KM, koji čini 45,35 % ove vrste izdataka i isplate istih se odnose na transfere pojedincima, neprofitnim organizacijama i subvencije javnim preduzećima.

Na ime transfera pojedincima ukupno je realizovalo 6.615.543,70 KM, što predstavlja materijalno značajnu stavku kako u kategoriji ovih rashoda, tako i ukupnih rashoda i izdatka na nivou Kantona. Treba napomenuti da su ovi rashodi u odnosu na prošlu godinu manji za 9,84%, a da istovremeno nije došlo do izmjene zakonskih propisa koji regulišu ovu oblast.

Na ime beneficija za socijalnu zaštitu utrošeno je 6.247.543,70 KM i za raseljene osobe 368.000,00 KM. U strukturi socijalnih davanja za materijalnu pomoć-socijalnu pomoć utrošeno je 1.078.108,41 KM, smještaj u ustanove socijalne zaštite 910.640,65 KM, smještaj u drugu porodicu 135.293,88 KM, civilne žrtve rata 817.694,00 KM i trudničko bolovanje 1.318.538,76 KM. Po osnovu stvorenih obaveza za prava iz socijalne zaštite u periodu 2000. - 2002. godina isplaćeno je 1.987.268,00 KM. Isplate su vršene preko nadležnih općinskih službi i centara za socijalni rad na području Kantona, gdje se ostvaruje i pravo na istu donošenjem rješenja od nadležne općinske službe.

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom regulisano je da nadležno resorno ministarstvo vrši nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite. Istim Zakonom je regulisano da su ustanove socijalne zaštite dužne na propisan način voditi evidenciju o korisnicima i pruženim uslugama i o tome redovno dostavljati izvještaje ministarstvu. Prezentiran je Program nadzora nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite koji je donio ministar 13.05.2004. godine. Ovim programom je regulisan nadzor nad centrima za socijalni rad na nivou Kantona, radi praćenja utroška novčanih sredstva, vršenje kontinuiranog uvida u sva novo izdata rješenja koji su centri dužni dostavljati ministarstvu i vršenje kontrole stručnog rada centara kroz primjenu zakona o osnovama socijalne zaštite i sl. Iz izvještaja o izvršenoj kontroli u JU Centar za socijalni rad Bihać i JU Centar za socijalni rad Ključ nismo se mogli

uvjeriti da je prilikom izvršene kontrole (nadzora) obuhvaćena i kontrola utroška doznačenih novčanih sredstva, što potvrđuje da u revidiranoj godini navedeni nadzor nije obavljan u skladu sa važećim propisima.

U skladu Zakonom o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu regulisano je da će se sredstva «Beneficije za socijalnu zaštitu materijalnu pomoć-socijalna pomoć, smještaj u ustanove socijalne zaštite, smještaju u drugu porodicu, civilne žrtve rata i trudničko bolovanje» koristiti po programima koji donosi Vlada, a da će resorno ministarstvo tromjesečno izvještavati Kantonalno ministarstvo finansija i Vladu o utrošku sredstva. Tromjesečne izvještaje o utrošku novčanih sredstva koja su doznačena centrima za socijalni rad Vlada kantona je usvajala zaključcima. Uvidom u iste, utvrđeno je da utrošak za beneficije socijalne zaštite iznosi 5.931.443,95 KM, dok su ova sredstva iskazana u knjigovodstvu 6.347.543,70 KM, **što potvrđuje da utrošak sredstva u izvještajima nije usaglašen sa evidencijama Glavne knjige trezora u iznosu od 316.099,75 KM.**

Obzirom na prethodno, a radi obezbjeđenja adekvatnog nadzora nad namjenskim trošenjem tekućih transfera u skladu sa zakonom za koje je nadležno ovo ministarstvo, početkom 2005. godine Ministar je donio Odluku o imenovanju komisije za praćenje namjenskog utroška sredstva-beneficija socijalne zaštite, koja se raspoređuju Centrima za socijalni rad na području Kantona. Odlukom su precizirani zadaci komisije i istoj je naloženo da u skladu sa sačinjenim programom rada uskladi svoje aktivnosti u cilju praćenja namjenskog trošenja sredstva i primjene zakonskih propisa.

Izdaci za raseljene osobe (sredstva za alternativni nužni smještaj) iskazani u knjigovodstvenim evidencijama iznose 368.000,00 KM, dok ista vrsta izdataka prema usvojenim izvještajima o utrošku novčanih sredstva za ove svrhe iznose 378.000,00 KM. Isplata se vršila u skladu sa Uputstvom koji je donio ministar 11.09.2002. godine. Navedenim Uputstvom propisano je da je nadležni općinski organ dužan svakog 30-tog u mjesecu dostaviti kompletan izvještaj-tabelu o isplaćenim naknadama za alternativni smještaj. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da se doznake nadležnim općinskim službama ne vrše prema stvarnim potrebama i da se izvještaji ne dostavljaju u skladu sa Uputstvom, jer na računima pojedinih općina na dan 31.12.2004. godine ostala su značajna neiskorištena sredstva koja su uplaćena za ove namjene. Po Izvještaju, koji je sačinilo ministarstvo, **neutrošena sredstva na računima općinskih službi iznose 59.895,00 KM, od čega se na općinsku službu u Sanskom Mostu odnosi 48.649,00 KM i što također ukazuje da iskazani izdaci na ovoj kategoriji rashoda ne predstavljaju i stvarne rashode.**

Na osnovu Odluke Vlade o raspodjeli transfera za neprofitne organizacije na Unsko-sanskom kantonu (Transfer kantonalnim invalidnim udruženjima i transfer Regionalnom Merhametu za pomoć licima u stanju socijalne potrebe) i Odluke o usvajanju programa utroška sredstava, tekućih transfera-Zavoda za javno zdravstvo, edukativni program «borba protiv droge», grant Opća bolnica Sanski Most i grant Kantonalna bolnica Irfan Ljubijankić doznačena su sredstva korisnicima navedenim u odlukama u iznosu od 508.500,00 KM. **Ovim odlukama je regulisano da će ministar zdravstva i socijalne politike za svaki izdatak po ovom programu donositi posebne odluke i imenovati komisiju za praćenje namjenskog utroška ovih sredstava. Obzirom da komisija za praćenje namjenskog utroška sredstva u toku 2004. godine nije formirana, niti je ministar u svim slučajevima za svaki izdatak donosio odluke ne može se potvrditi da je utrošak ovih sredstva vršen namjenski, odnosno u skladu sa važećim aktima.**

Na ime zdravstvenog osiguranja neosiguranih lica isplaćeno je 179.167,00 KM u skladu sa Odlukom o usvajanju Programa utroška budžetskih sredstava za 2004.godinu koju je donijela Vlada kantona. Također treba napomenuti da je Vlada 27.08.2004.godine donijela Odluku kojom je preciziran iznos duga Kantonalnog ministarstva zdravstva i socijalne politike po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje za period od 1999 do 2003. godine i da isti prema evidenciji Zavoda zdravstvenog osiguranja iznosi 6.189.169,62 KM. Istom Odlukom regulisano je da će se utvrđeni dug isplaćivati u skladu sa Protokolom koji će se sačiniti između Kantonalnog ministarstva zdravstva i socijalne politike, Kantonalnog ministarstva finansija i Zavoda zdravstvenog osiguranja, na koji bi Vlada Kantona trebala dati saglasnost. Prema informacijama nadležnih u resornim ministarstvima i Vladi kantona navedeni protokol nije sačinjen, niti su obaveze evidentirane u Glavnoj knjizi trezora.

Potrebno je da se u skladu sa aktima koji je u 2005. godini donio ministar Kantonalnog ministarstva zdravstva i socijalne politike, u cilju namjenskog trošenja sredstava, osigura nadzor nad radom ustanova socijalne zaštite i centara za socijalni rad.

Da se u skladu sa aktom vezanim za isplatu sredstva za raseljene osobe-alternativni nužni smještaj obezbijedi adekvatan i kontinuiran nadzor i kontrola isplaćenih i utrošenih sredstva.

4.2.2.2.3. Tekući transferi - Ministarstvo za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida

Na poziciji tekućih transfera Kantonalno ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida iskazalo je iznos od 2.196.750,00 KM, od čega se na «izdatke za vojne invalidnine» odnosi 73.750,00 KM, izdatke za stipendije 200.000,00 KM i grantovi neprofitnim organizacijama (boračka udruženja, Kantonalni fond za izgradnju stanova i odjeljenja boračko invalidske zaštite u općinama) 1.923.000,00 KM.

Izdaci za vojne invalidnine odnose se na izdatke za razne pomoći po osnovu liječenja boraca i članova njihovih porodica **i isplate su vršene na zahtjev tražioca pomoći, uz prateću medicinsku dokumentaciju (za pomoći u liječenju) i saglasnost ministra, bez prethodno utvrđenih kriterija.**

Na ime doznaka boračkim udruženjima isplaćeno je 541.000,00 KM, dok je prema Odluci o usvajanju programa raspodjele sredstava boračkim udruženjima na području USK-a predviđen iznos od 510.000,00 KM za devet udruženja iz čega se može vidjeti da je navedeni iznos prekoračen za 6,08%. Navedenom odlukom regulisano je da će se o utrošku sredstava podnijeti izvještaj Vladi. Korisnici sredstva su na zahtjev ministarstva u januaru 2005. godine dostavili svoje izvještaje o utrošku sredstava bez dokumenta koji bi potvrdio da je Vlada razmatrala navedene izvještaje i poduzela odgovarajuće mjere.

U vidu transfera pojedincima za izgradnju stanova boračkoj populaciji, doznačeno je Kantonalnom fondu za izgradnju stanova (u daljem tekstu «Fond») 1.000.000,00 KM koliko je i planirano. Izvještaj o radu Fonda za izgradnju stanova za članove porodica šehida i poginulih boraca, ratnih vojnih invalida, demobilisanih boraca i prognanih osoba za 2004. godinu Skupština kantona je prihvatila Zaključkom od 07.07.2005. godine, kada je usvojen i Plan i program rada Fonda za 2005. godinu. Finansiranje Fonda regulisano je Zakonom o načinu finansiranja Kantonalnog fonda za izgradnju stanova za članove porodica šehida i poginulih boraca, ratnih vojnih invalida, demobilisanih boraca i prognanih osoba (u daljem tekstu Zakon), koji je Skupština kantona usvojila 18.07.2000. godine. Ovim zakonom regulisano je da se sredstva za finansiranje Fonda osim sredstva iz Budžeta kantona obezbijeduju i iz drugih izvora među kojima je i doprinos na dodatna primanja, koja fizička lica ostvare izvan redovnog rada. **Na osnovu uvida u Izvještaj o radu Fonda za 2004. godinu, koji je usvojila Vlada i Skupština kantona nismo se mogli uvjeriti da su sredstva Fonda dodjeljivana na transparentan način i da su se krediti dijelili u skladu sa utvrđenim procedurama, obzirom da se dodjela istih vrši po raspisanom javnom oglasu iz 2002. godine.** Napominjemo da od strane resornog ministarstva i Vlade kantona nisu utvrđene procedure po pitanju načina izrade i rokova usvajanja finansijskih planova i izvještaja o radu Fonda.

U toku 2004. godine sa pozicije Ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida, doznačena su sredstva u iznosu od 350.000,00 KM na posebne transakcijske račune Odjeljenja boračko-invalidske zaštite općena na području Kantona, koja su u stvari organizacione jedinice ministarstva i ista su evidentirana kao grant neprofitnim organizacijama. Prema informaciji nadležnih ova sredstva su se koristila za troškove rada odjeljenja i jednokratne novčane pomoći. Obzirom da se početkom 2004. godine prešlo na trezorski način poslovanja i da su u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o zatvaranju pojedinačnih računa i otvaranju podračuna za kredite i grantove kantonalnim budžetskim korisnicima, koje je ministar finansija Kantona donio 29.01.2004. godine transakcijski računi odjeljenja boračko-invalidske zaštite općina su morali biti ugašeni i zatečena sredstva na istim prenesena na Jedinstveni račun trezora. Na osnovu naprijed prezentiranog navedeni izdaci od strane revizorskog tima se ne mogu potvrditi.

Potrebno je da Ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida utvrdi kriterije za dodjelu pomoći boračkoj populaciji i da se obezbijedi adekvatan nadzor nad utroškom sredstva.

Obezbijediti jedinstvenu bazu podataka za korisnike boračke populacije i lica koja u statusu socijalnih potreba na nivou Unsko-sanskog kantona u cilju racionalizacije troškova.

Da se izvrši uvid u poslovanje Kantonalnog fonda za izgradnju stanova za članove porodica šehida i poginulih boraca, ratnih vojnih invalida, demobilisanih boraca i prognanih osoba i da se od strane nadležnih utvrde procedure u dijelu planiranja sredstva za rad i izvještavanja o radu Fonda.

4.2.2.2.4. *Tekući transferi - Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture*

Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture u okviru tekućih transfera utrošilo je za: vjeru 84.980,00 KM, sport 262.064,67 KM, Javno preduzeće RTV Kantona 666.848,00 KM, Javno preduzeće Unsko-sanke novine 160.000,00 KM, kulturu 151.855,00 KM, Fakultet kriminalističkih nauka u Sarajevu 231.000,00 KM, na ime stipendija 126.500,00 KM i za smještaj studenata u studentske domove 160.700,00 KM. **U skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta USK-a za 2004. godinu Vlada kantona je za naprijed navedene izdatke na prijedlog resornog ministarstva trebala donijeti pojedinačne programe utroška ovih sredstva.** U toku 2004. godine jedino je donesena Odluka o usvajanju Programa utroška sredstva sa kriterijima raspodjele sredstva tekućih grantova za kulturu i kapitalne izdatke. Prema navedenoj Odluci usvojeni su opći i posebni kriteriji. Posebni kriteriji su navedeni za svaku stavku programa i projekta utroška sredstva za kulturu, koja su predviđena u iznosu od 150.000,00 KM. Napominjemo da uz ovu odluku nisu prezentirane Odluke Vlade kojim bi se usvojili programi utroška za sport i vjeru. Zakonom o izvršenju Budžeta USK-a za 2004. godinu također je regulisano da će se grantovi neprofitnih organizacija i subvencije javnih preduzeća koristiti na osnovu Vladinih programa. Subvencioniranje JP RTV USK-a i JP USN vršeno je na osnovu usvojenog budžeta (bez programa Vlade) uz redovne mjesečne tranše. Naime Vlada kantona je zaključcima usvojila izvještaje o radu ova dva javna preduzeća, s obavezom dostavljanja istih Skupštini na razmatranje, a napominjemo da nisu prezentirani finansijski planovi i programi rada istih za 2004. godinu.

U okviru tekućih transfera na poziciji Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture evidentiran je i iznos od 231.000,00 KM, koji se odnosi na plaćanje obaveza iz ranijeg perioda, prema Protokolu o visini međusobnog duga i načinu njegovog izmirenja od 14.05.2003. godine, koji je sa Fakultetom kriminalističkih nauka u ime Vlade USK-a potpisao Kantonalni ministar obrazovanja, nauke i kulture. Dug Ministarstva prema Fakultetu iznosi 365.955,00 KM i izmirenje istog je regulisano plaćanjem u šest rata u toku 2003 i 2004. godine. Obzirom, da obaveze prema fakultetu nisu evidentirane i da je protokol za izmirenje istih sačinjen zbog sudske presude, ne može se u potpunosti potvrditi osnovanost i ovih obaveza i zaključivanje navedenog Protokola, kao i iznos transfera koji se odnosi na 2004. godinu.

Imajući u vidu naprijed izneseno i uvidom u prezentiranu dokumentaciju nismo se mogli uvjeriti u transparentnost dodijeljenih sredstva (posebno grant za vjeru i sport), kao i postojanje adekvatnog načina kontrole namjenskog trošenja istih. Naglašavamo da utrošena sredstva za vjeru i sport u iznosu od 347.044,67 KM ne možemo u potpunosti potvrditi.

Potrebno je tekuće transfere izvršavati u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta tekuće godine.

4.2.2.2.5. *Tekući transferi - Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva*

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na ime tekućih grantova utrošilo je 1.259.889,62 KM, što je u odnosu na planirani iznos od 1.630.000,00 KM manje za 22,71%.

Isplate transfera općinama u iznosu 367.055,00 KM izvršene su u skladu sa usvojenim Programima uređenja poljoprivrednog zemljišta na području Kantona na osnovu promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Prema Odluci Vlade od 07.10.2004.godine sredstva su doznačena općinama Cazin, Bosanska Krupa, Ključ i Sanski Most. Ovom Odlukom zaduženo je ministarstvo da po izvršenim radovima podnese Izvještaj o svrsishodnosti i pravilnom utrošku uloženi sredstava, koji do momenta završetka revizije nije podnesen. Prema informacijama nadležnih okončanje radova po ovim programima je u toku, ali ako se uzme u obzir da je Program rekultivacije-privođenja kulturi degradiranog poljoprivrednog zemljišta na području općine Bosanska Krupa donesen u aprilu 2003. godine, a za općinu Cazin u oktobru iste godine, dok je saglasnost od strane Vlade kantona na ove programe data u oktobru 2004. godine, a sredstva uplaćena općinama u decembru 2004. godine, postavlja se pitanje racionalnosti upravljanja namjenskim novčanim sredstvima od strane nadležnih u Kantonu. Naime, prema evidencijama Glavne knjige trezora naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe u 2004. godine ostvarene su u iznosu od 540.531,82 KM i za iste se ne može potvrditi da su utrošene u skladu sa važećim zakonskim propisima, obzirom da je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu namjena istih jasno definisana.

Na ime tekućih transfera u vidu subvencija javnim preduzećima iskazan je iznos od 892.834,62 KM od kojih se na podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji odnosi 506.133,75KM i na zdravstvenu zaštitu životinja 386.700,87KM. U skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona Vlada je 13.04.2004. godine donijela Odluku o vrsti osnovnih kriterijuma i načinu ostvarivanja novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji iz Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004.godinu. Odlukom je regulisano da resorni ministar donese Upustvo i formira komisiju, a da nadzor nad provođenjem i realizacijom iste vrši resorno ministarstvo u saradnji sa Poljoprivrednim zavodom i Ministarstvom finansija u okviru svojih nadležnosti i da Vladi Kantona šestomjesečno dostavljaju izvještaje i analizu o realizaciji podrške iz ove Odluke. Za subvencije za zdravstvenu zaštitu životinja utrošeno je 346.700,87 KM. Prezentiran je Izvještaj o radu Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2004. godinu u kojem su po pitanju podsticaja poljoprivrednoj proizvodnji izneseni zbirni pokazatelji i koji je Vlada prihvatila 09.03.2005. godine. Izvještaj o utrošku novčanih sredstava za realizaciju poticajnih mjera u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i zdravstvenoj zaštiti životinja koja su isplaćena iz Budžeta kantona za 2004. godinu resorno ministarstvo podnijelo je 17.06.2005. godine, koji je Vlada usvojila 29.06.2005. godine. **Prema navedenom Izvještaju ukupno isplaćena sredstva korisnicima (fizička i pravna lica iz oblasti primarne poljoprivredne proizvodnje) iznose 740.878,60 KM, dok navedena sredstva prema pokazateljima iskazanim u Glavnoj knjizi trezora iznose 892.834,62 KM.**

Potrebno je da Vlada u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta, na prijedloge resornih ministarstava donosi programe za tekuće grantove i da Ministri nadležnih ministarstva (gdje je predviđeno) obavezno donose pojedinačne odluke za svaku isplatu uz vršenje adekvatnog nadzora nad namjenskim trošenjem sredstva.

Da se naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe koriste za namjene utvrđene u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Da se od strane resornih ministarstva odgovornih za određenu vrstu rashoda (subvencioniranje) vrše redovna usaglašavanja sa glavnom knjigom trezora i da se ista usaglase sa izvještajima koje donosi Vlada Kantona

4.2.2.3. Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci iskazani su u iznosu od 7.589.769,67 KM i odnose se na kapitalne grantove u iznosu od 2.158.882,02 KM i nabavku stalnih sredstva u iznosu od 5.430.887,65 KM.

Izdaci za nabavku stalnih sredstva iskazani su 5.430.887,65 KM i odnose se na rekonstrukciju i investiciono održavanje u iznosu od 4.305.604,72 KM, nabavku opreme 767.265,73 KM, i nematerijalna ulaganja (studije izvodljivosti) 358.017,20 KM.

Rekonstrukcija i investiciono održavanje koji 79,28% učestvuju u nabavci stalnih sredstava odnose se na rekonstrukciju cesta i mostova, koji su iskazani na poziciji Ministarstva privrede, Kantonalne direkcije za ceste u iznosu 1.624.590,69 KM, rekonstrukcije i investicionog održavanja zgrada predškolskog obrazovanja, osnovnih i srednjih škola, fakulteta i ustanova kulture u iznosu od 1.516.593,11 KM, a koji su u nadležnosti Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture i izgradnja i rekonstrukcija vodne i kanalizacione infrastrukture na području Unsko-sanskog kantona u iznosu od 910.000,00 KM u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Prema Izvještaju o radu **Kantonalne direkcije za ceste, (za koju je nadležno Ministarstvo privrede)**, a koji je Vlada kantona usvojila 12.04.2005. godine i koji je u finansijakom dijelu usaglašen sa evidencijama Glavne knjige trezora na rekonstrukciju i investiciono održavanje cesta na ime izdataka za izgradnju i modernizaciju regionalne ceste R-410 utrošeno je 378.461,09 KM, a planirano je 212.487,40 KM. Naime, Kantonalna direkcija za ceste donijela je Program rada za 2004. godinu na koji je Vlada Kantona dala saglasnost 13.04.2004. godine. U finansijskom dijelu navedenog Programa na ime prenesenih obaveza po ugovorima iz ranijih godina planiran je iznos od 619.094,97 KM, u okviru kojeg je i iznos od 146.545,64 KM po osnovu ugovora broj 06-24/01 iz 2001. godine koji je Ministarstvo privrede zaključilo sa d.d. «Rad» Cazin za izgradnju i modernizaciju regionalne ceste R-410. **Treba napomenuti da je direktor Direkcije 07.09.2004. godine donio Dopunu Programa rada Kantonalne direkcije za ceste na koji**

Vlada kantona nije dala saglasnost. U tom Programu na ime preuzimanja obaveza i rješavanja imovinsko pravnih odnosa, koji se odnose na izgradnju i modernizaciju ceste R-410, povećan je planirani iznos za 185.000,00 KM, u kojem je sadržana i obaveza prema d.d. «Rad» Cazin u iznosu od 130.000,00 KM. **Odluka Vlade o davanju saglasnosti Kantonalnoj direkciji za ceste Bihać da izmiri preuzetu obavezu od općine Ključ i MZ Donja Sanica u iznosu od 111.991,55 KM prema izvođaču radova firme d.d. «Rad» Cazin donesena je tek 24.03.2005. godine, poslije evidentiranja iste na ime kapitalnog izdataka na poziciji Direkcije za ceste. Prema obrazloženju odgovornih, a i na osnovu prezentirane dokumentacije (Zahtjev službi računovodstva da se ove obaveze ukalkulišu) navedeni iznos je 21.02.2005. godine i prije davanja saglasnosti nadležnih, evidentiran u Glavnoj knjizi trezora.**

Kako je ranije naglašeno značajan dio Programa rada Kantonalne direkcije za ceste za 2004. godinu baziran je na ugovorima zaključenim u ranijim godinama. Prema prezentiranoj dokumentaciji za izgradnju i modernizacije regionalne ceste R-400 na ime nadzora i projektovanja planirano je 105.527,40 KM u okviru prenesenih obaveza iz ranijih godina, a na ime započetih investicija planirano je da se realizuje 700.000,00 KM, koji također predstavlja radove koji se odnosi na ugovore zaključene u 2003. godini. Naime, ovi radovi se odnose na Ugovor o zajedničkom finansiranju izgradnje – modernizacije regionalne ceste R-400 Skokovi – Vrnograč. Ugovor je zaključen na period od tri godine (2003. do 2005. godine) i prema prezentiranoj dokumentaciji po istom u toku 2004. godine realizovano je 821.573,10 KM. Osnovnim Ugovorom bilo je predviđeno da nosilac aktivnosti (investitor) bude Ministarstvo privrede sa Kantonalnom direkcijom za ceste, koji su i zaključili ugovore sa izvođačima radova, s tim da općine potpisnice osnovnog ugovora dio pripadajućih obaveza uplate na račun Kantonalne direkcije za ceste. Obzirom da se u toku 2004. godine prešlo na trezorski način poslovanja, 31.05.2004. godine zaključen je Anex ugovora o zajedničkom finansiranju kojim je definisan način plaćanja obaveza iz osnovnog ugovora. Ovim Anexom ugovorene strane su se obavezale da će plaćanje ugovorenih radova prema izvođačima vršiti direktno. Također, 02.06.2004. godine zaključeni su pojedinačni aneksi ugovora između investitora Ministarstva privrede i Kantonalne direkcije za ceste i izvođača radova, kojim su definisani ukupno ugovoreni iznosi, pripadajući iznosi Kantonalne direkcije za ceste i ugovorni rok (radovi će se izvoditi u periodu od tri godine 2003.-2005) i avans koji iznosi 30% ugovorenog iznosa za svaku godinu pojedinačno. **Obzirom da nisu precizirani pojedinačni godišnji iznosi po izvođačima posebno, niti su utvrđeni prioriteti po dionicama, ne može se potvrditi valjanost, osnovanost i opravdanost ovako sačinjenih aneksa ugovora.**

Na kategoriji rekonstrukcije i investicionog održavanja evidentiran je i iznos od 60.000,00 KM koji se odnosi na sufinansiranje radova na izgradnji lokalnih cesta u naseljima Sirkovine i Kulen Vakuf. Uplata navedenih sredstava izvršena je prema Zaključku Vlade od 28.08.2003. godine. Treba napomenuti da se predmetni Zaključak odnosi na usvajanje izmjena Programa rada Kantonalne direkcije za ceste za 2003. godinu, kojim je povećana pozicija kapitalnih izdataka u dijelu podrške općinskom Fondu za komunalnu djelatnost i infrastrukturu Bihać u cilju modernizacije i izgradnje lokalnih puteva, među kojima su i naprijed navedene dionice. **Također naglašavamo da su radovi na rekonstrukciji lokalne ceste Kulen Vakuf – Klisa prema prezentiranoj okončanoj situaciji koja je ispostavljena od strane izvođača Fondu za komunalnu djelatnost i infrastrukturu Bihać završeni 04.12.2003. godine.**

Posebno treba naglasiti, kada je u pitanju Ministarstvo privrede i Kantonalne direkcija za ceste da se u pojedinim slučajevima kako na kapitalnim izdacima, tako i izdacima za tekuće održavanje iskazani i izdaci iz prethodnog perioda, koji se odnose se na neevidentiranje ili pogrešno evidentiranje okončanih situacija za izvršene radove, za koje je bio uplaćen avans u prethodnim godinama, a iste nisu bile evidentirane u periodu (godini) kada su ispostavljene, odnosno radovi izvršeni. Navedeno je konsatovano i prethodnim revizorskim izvještajima, ali po tom pitanju se nije gotovo ništa uradilo. Primjera radi na početku 2004. godine stanje potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge iznosilo je 586.419,58 KM, a na kraju godine 574.330,27 KM, uz obrazloženja da se iskazano stanje na kraju godine odnosi na potraživanja iz ranijih godina. Za realizaciju i praćenje izvršenja radova na objektima za koje je bio uplaćen avans bilo je zaduženo Ministarstvo privrede - Kantonalna direkcija za ceste. **Zbog navedenog revizorski tim ne može u potpunosti potvrditi stanje iskazanih kapitalnih izdataka i avansa uplaćenih za kapitalne izdatke koji su evidentirani na potraživanjima, iz razloga neadekvatnog praćenja realizacije istih od strane Ministarstva privrede- Kantonalne direkcije za ceste i neobavljanja kvalitetnog popisa potraživanja i obaveza. Ovo također ukazuje na nepravilnosti knjigovodstvenog evidentiranja, (posebno u prethodnim godinama) nepoštivanje zakonskih propisa i slabosti u funkcionisanju internih kontrola.**

Sa pozicije **Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture i korisnika koji su u nadležnosti ovoga ministarstva ukupno iskazani izdaci za nabavku stalnih sredstava iznose 1.516.593,11 KM** i isti se odnose na nabavku opreme u obrazovnim ustanovama i rekonstrukciju i investiciono održavanje zgrada predškolskog obrazovanja, osnovnih i srednjih škola, fakulteta i ustanova kulture. Kao i prethodne godine nabavke su raznovrsne i ne može se potvrditi da se u svim slučajevima radi o nabavci stalnih sredstava, jer na ovoj poziciji su evidentirane i nabavke računara, školskog inventara, rekonstrukcije i adaptacije krovova, uvođenje vode, rekonstrukcije pomoćnih prostorija u sastavu škola, sanacije učionica, fasada, kotlovnica, uređenja dvorišta škola i sl. i izdaci po istim iskazani su u iznosima od 3.000,00 do 125.000,00 KM. Najveći dio ovih izdataka odnosi se na dogradnju zgrada i rekonstrukciju postojećih objekata osnovnih škola «Stijena» u Cazinu, «Otoka» u Bosanskoj Krupi, «Donja Vidovska» Velika Kladuša, «Ostrožac» Cazin, «12. septembar» Bužim, «Liskovac» Cazin, kao i II Srednje škole Velika Kladuša i «Medrese Džemaludin ef. Čaušević» Cazin i za iste se ne može potvrditi da je ugovaranje i izvođenje radova u svim slučajevima provedeno u skladu sa važećim zakonskim propisima, jer se dio izdataka odnosi na radove koji su započeti u ranijim godinama (npr. II Srednja škola Cazin gdje je isplata u iznosu od 45.000,00 izvršena po osnovu ugovora iz 2001. godine i aneksa na osnovni ugovor iz 2003. godine).

Na ime nabavke stalnih sredstava sa pozicije «Medrese Džemaludin Ef. Čaušević» iskazan je iznos od 100.000,00 KM i isti uplaćen na ime izgradnje zgrade medrese. Sredstva su uplaćena na transakcijski račun koji je za izgradnju medrese namjenski otvoren kod Central Profit banke Filijala Cazin. **Napominjemo da je navedeni račun otvoren namjenski i da isti nije ugašen u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, niti je obuhvaćen redovnim godišnjim popisom.**

Naprijed navedeno ukazuje na neuređenost u ovoj oblasti i neadekvatan način nadzora od strane resornog ministarstva u dijelu planiranja i trošenja sredstva, kao i primjene važećih propisa vezanih za nabavke sredstva i ugovaranje usluga.

Na poziciji **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** za rekonstrukciju i investiciono održavanje iskazan je iznos od 910.000,00 KM i odnosi se na izgradnju i rekonstrukciju vodovodne i kanalizacione infrastrukture na području Kantona. Predlagači izgradnje istih su nadležni općinski organi na osnovu kojih je Vlada donijela Zaključak kojim je i odobren Plan finansiranja prioritetnih projekata iz oblasti vodoprivrede u 2004. godini i utvrđena je raspodjela sredstva po nosiocima aktivnosti.

Na ime korištenja sredstava općih i posebnih vodnih naknada planiran je iznos od 310.000,00 KM, a isti je stvarno realizovan 253.893,34 KM. Naime 17.02.2005. godine Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva uputilo je Zahtjev Ministarstvu finansija kojim je traženo «da se u računovodstvu ukalkulišu obaveze iz 2004. godine» u iznosu od 56.103,76 KM, koje se odnose na rekonstrukciju i investiciono održavanje od vodnih naknada. Napominjemo da se navedeni iznos rezervisanja kapitalnih izdataka na ime rekonstrukcije i investicionog održavanja ne može potvrditi, jer neizvršenje budžeta se ne može evidentirati na izdatak kao rezervisanje. Pored toga, iz prezentirane dokumentacije ne vide se tačni iznosi ugovorenih i realizovanih radova, kao niti dio radova koji će se po ovom osnovu realizovati u narednoj godini. Naime naplaćene vodne naknade u 2004. godini, evidentirane u Glavnoj knjizi trezora iznose 248.610,40 KM, tako da je rezervisanje obaveza po istim neosnovano.

Istim Zaključkom Vlade kantona, na ime izgradnje vodovoda Ljubijankići – Općina Cazin, planiran je iznos od 500.000,00 KM, koji je sa 31.12.2004. godine realizovan 179.982,56 KM. Realizacija ovih sredstva izvršena je prema Ugovoru o zajedničkom finansiranju i izvođenju radova na izgradnji objekta pumpne stanice vodovoda Ljubijankići I faza, koji je zaključen u ima naručioca posla (općina Cazin – Komunalno stambeni fond općine; Vlada kantona – Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; JP za «Vodno područje slivova rijeke Save» Sarajevo) i izvršica posla JKP «Vodovod» Cazin na ime koga je uplaćen avans u iznosu 77.024,56 KM i Ugovoru o zajedničkom finansiranju i izvođenju radova na izgradnji potisnog cjevovoda vodovoda Ljubijankići sa gravitacionom cjevovodom za naselje Ljubijankići koji je zaključen između naručioca (Općina Cazin - Komunalno stambeni fond općine i Vlada kantona) i izvršioca doo «GHRM» Cazin, na ime koga je uplaćen avans u iznosu od 102.958,00 KM. Ostatak planiranih sredstava od 320.017,44 KM je također po Zahtjevu od 17.02.2005. godine kao i u prethodnom slučaju evidentiran na poziciji kapitalnih izdataka s jedne strane i ukalkulisanih obaveza s druge strane.

Na ime nabavke i isporuke vodovodnog materijala za rekonstrukciju i investiciono održavanje Vodovoda Šturlić **po osnovu Zaključka Vlade kantona od 07.09.1998. godine Općini Cazin doznačen je iznos od 100.000,00 KM**, koliko je i planirano. Obzirom na period donesenog Zaključka i realizacije istog, kao i to da nije podnesen izvještaj o utrošku doznačenih sredstava, postavlja se **pitanje opravdanosti namjenskog trošenja budžetskih sredstava**.

Na **kapitalnim grantovima drugim nivoima vlasti** na osnovu ove Odluke Vlada kantona doznačena su sredstva općinama u iznosu od 1.218.810,02 KM i to: Bihać iznos od 100.000,00 KM (obilaznica Cerovci), Cazin iznos od 165.000,00 KM (za izgradnju lokalnih puteva, sportskih igrališta, javne rasvjete, zgrada mjesne zajednice i škole Gnjilavac i Prošići prema programu dostavljenom od općinskog načelnika), Velika Kladuša iznos od 127.904,00 KM (za izgradnju lokalnih puteva i prilaza regionalnim putevima), Sanski Most iznos od 150.000,00 KM (vodovod, rekonstrukcija i modernizacija lokalnog puta, izgradnja kolektora i studija izvodljivosti za projekte infrastrukture), Ključ iznos od 165.000,00 KM (za sufinansiranje u izgradnju lokalnih puteva u mjesnim zajednicama i gradskih ulica prema programu dostavljenom od općinskog načelnika), Bužim iznos od 330.000,00 KM (za asfaltiranje tri lokalna puta u iznosima po 110.000,00 KM), Bosanska Krupa iznos od 80.906,02 KM (sredstva nisu planirana odlukom) i Bosanski Petrovac iznos od 100.000,00 KM (asfaltiranje lokalnog puta u mjesnoj zajednici Bjelaj 70.000,00 KM i izrada niskonaponske mreže za priključak trinaest stambeno-porodičnih objekata).

Pojedinačnim odlukama zaduženi su općinski načelnici da provedu zakonom predviđenu proceduru kod trošenja doznačenih sredstva i da o istom izvijeste Vladu kantona. U toku revizije prezentirani su pojedinačni izvještaji o realizaciji sredstva koja su općinama doznačena iz Budžeta. Prema prezentiranim izvještajima, određen dio sredstva nalazi na računima općina ili su ta sredstva prebačena na općinske fondove za izgradnju i prema istim realizacija ugovorenih poslova ili kasni ili je u toku, što ne može potvrditi da je obezbijeđen adekvatan način nadzora nad općinskim organima koji su zaduženi za namjensko trošenje doznačenih grantova. Također, nismo se mogli uvjeriti da su i toku 2005. godine poduzimane adekvatne aktivnosti kojim bi se obezbijedilo kontinuirano praćenje trošenja doznačenih sredstava.

Kapitalni grantovi iskazani su u iznosu od 940.072,00 KM i odnose na izdatke koji su teretili Ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida u iznosu od 640.072,00 KM i Ministarstvo zdravstva i socijalne politike 300.000,00 KM.

Sa pozicije Ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida u okviru kapitalnih grantova (grantovi pojedincima) evidentirani su izdaci od 155.072,00 KM koji se odnose na izradu i montažu spomen obilježja po ugovoru koji je zaključen sa «Kamen» Doo Bihać još 1999. godine, zatim iznos od 120.000,00 KM koji je po Odluci Vlade kantona od 29.04.2004. godine uplaćen Kantonalnom fondu za izgradnju stanova, kao investitoru u ime Vlade, a odnosi se na izgradnju spomen obilježja 18. septembar Bosanska Krupa. Po ovoj Odluci Ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida i Kantonalni fond za izgradnju stanova bili su dužni da izvijeste Vladu o realizaciji doznačenih sredstava, što nije prezentirano.

Za izgradnju stambeno poslovne zgrade za boračku populaciju u Cazinu Vlada je 14.12.2004.godine donijela Odluku o isplati sredstava Stambeno-komunalnom fondu općine Cazin u iznosu od 300.000,00 KM. Sredstva su realizovana sa pozicije Ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida i prema odluci služit će za sufinansiranje izgradnje stambeno-poslovene zgrade boračkih populacija. Prezentiran je Ugovor o građenju koji je Općina Cazin-Komunalno stambeni fond općine kao investitor zaključio sa doo «B-EKI» Cazin kao izvođačem radova. Predmet Ugovora je izvođenje radova na izgradnji I faze višenamjenskog poslovno-stambenog objekta za boračke organizacije i udruženja u općini Cazin, koji je zaključen 07.12.2004. godine. Obim radova koji su predmet ugovora, određen je predmjerom i predračunom radova od 26.10.2004. godine. Ugovorom se izvođač obavezao da će ugovorene radove izvesti u roku od 120 radnih dana. U troškovniku koji je resornom ministarstvu prezentiran 06.10.2005. godine (u toku revizije) na ime izvršenih radova po II privremenoj situaciji koja je ispostavljena 21.09.2005. godine izvedeni radovi po ugovoru iznose 238.098,46 KM. Dio sredstva (45.417,00 KM) je utrošen na ime naknade za uređenje građevinskog zemljišta, a dio za podmirenje sitnih troškova (naknada članovima komisije, objavljivanje oglasa i sl.), tako da ukupan iznos utrošenih sredstva po ovom grantu iznosi 285.708,62 KM. Ako se uzme u obzir da je ovaj grant namijenjen pojedincima, i da je po istom u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu na prijedlog resornog ministarstva Vlada trebala donijeti Program utroška, odnosno da se ta sredstva trebaju koristiti za rješavanje stambenih potreba

pojedinaца iz boračke populacije i treba da se doznače prema utvrđenom programu i kriterijima, iz svega naprijed iznesenog ne možemo sa sigurnošću potvrditi opravdanost i namjensko trošenje ovih sredstava.

Ostali dio izdataka sa pozicije transfera pojedincima odnosi se na izgradnju centralnih spomen obilježja u općinama na području Kantona. **Napominjemo da ovi izdaci nisu predviđeni programom o utrošku istih koji je na prijedlog resornog ministarstva, a u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu trebala donijeti Vlada kantona.**

Sa pozicije **Ministarstva zdravstva i socijalne politike** na ime kapitalnih grantova utrošeno je 300.000,00 KM, koliko je i planiralo. Sredstava su utrošena prema Programu koji je donijela Vlada kantona i odnose se na izgradnju Opće bolnice Sanski Most (100.000,00 KM), rekonstrukciju Kantonalne bolnice «Dr. Irfan Ljubjankić» (60.000,00 KM), za zgradu Kozara u cilju rješavanja stambeno nezbrinutih (40.000,00 KM) i rješavanje porušenih stambenih jedinica u općinama Bihać, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Ključ i Sanski Most. (100.000,00 KM). Za dio grantova nisu prezentirani izvještaji koji bi potvrdili opravdanost trošenja doznačenih sredstva.

Potrebno je da se od strane nadležnih preispita opravdanost doznačenih sredstava na ime kapitalnih grantova i da se po pitanju istih u skladu sa važećom zakonskom regulativom donesu programi trošenja.

Na poziciji Ministarstva privrede izdatke po pitanju održavanja, rekonstrukcije i izgradnje cesta i lokalnih puteva planirati u skladu sa Godišnjim planom i programom rekonstrukcije izgradnje i obnove regionalnih i lokalnih cesta na području Kantona na koji je saglasnost dala Vlada kantona.

Da se u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o zatvaranju pojedinačnih računa i otvaranju podračuna za kredite i grantove kantonalnim budžetskim korisnicima svi transakcijski računi koji nisu ugašeni ugaše i da se zatečena sredstva na istim prenesu na Jedinstveni račun trezora.

4. 3. **Finansijaki rezultat**

Razlika između ostvarenih prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke iskazana u konsolidovanim finansijskim izvještajima, je sljedeća:

Red. Br.	Opis	Budžet 2004. godine	Ostvarenje u 2004. godini	Indeks (4/3)x100
1	2	3	4	5
1.	Prihodi i primici	120.927.417	123.508.160	102,13
2.	Rashodi i izdaci	127.559.572	119.144.700	93,40
3.	Suficit	-	4.363.460	-
4.	Višak rashoda nad prihodima	6.632.155	-	-
5.	Pokriće obaveza iz prethodnih godina		4.347.962	-

Kao što se vidi iz naprijed navedene tabele, rashodi i izdaci u odnosu na ostvarene prihode i primitke iskazani su u manjem iznosu (suficit) od 4.363.460 KM. Međutim, ako se uzme u obzir da je **Kantonalno ministarstvo finansija 16.06.2005. godine uputilo dopis svim budžetskim korisnicima po kojem traži da do 04.07.2005. godine dostave obaveze i potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2004. godine (obzirom da su stanja na dan 31.12.2003. godine iskazana zbirno u iznosima za pojedine ekonomske kodove, zbog čega se ne može analitički pratiti izmirenje obaveza i potraživanja) iskazano pokriće obaveza iz ranijih godina u iznosu od 4.347.962,00 KM ne možemo u potpunosti potvrditi, što znači da je i stanje iskazanog suficita upitno.**

4.4. **Postupanje po Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova**

Kao i prethodne godine i u revidiranoj godini Uredba o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova (u daljem tekstu Uredba), kojom se propisuju pravila, uslovi i način postupanja korisnika budžeta, koji su obavezni primjenjivati istu, u par navrata je pretrpjela izmjene, što je jednim dijelom doprinijelo njenoj nedosljednoj primjeni, odnosno različitom postupanju od strane korisnika. Vezano za primjenu Uredbe, ističemo davanje saglasnosti Ministarstva finansija po pitanju provođenja postupka direktne pogodbje sa jednim ili više ponuđača, zatim kod objavljivanja javnih oglasa preferiranje određene

vrste opreme (marka, tip, karakteristike i sl.), što je dovelo do poništenja odluka o nabavci i što je automatski prolomilo nabavke, a što je u krajnjem slučaju uticalo na neizvršenje budžeta u planiranim veličinama i rokovima, ili prijenos realizacije za naredni period.

U prvom polugodištu revidirane godine zbog neblagovremenog poduzimanja aktivnosti od strane Službe za stručne i zajedničke poslove Vlade i kantonalnih organa uprave po pitanju provođenja propisanih procedura za izbor najpovoljnijeg ponuđača, kao i nemogućnosti izbora najpovoljnijeg ponuđača zbog nedovoljnog broja ponuda, imalo je za posljedicu da su se, (posebno u prvom polugodištu revidirane godine) nabavke vršile od dobavljača iz prethodne godine (čak za dio nabavki nisu zaključeni Aneksi na osnovne ugovore, niti je pribavljena saglasnost od nadležnog organa za provođenje postupka neposredne pogodbe).

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju, naprijed navedeno potvrđuje da Služba za stručne i zajedničke poslove Vlade i kantonalnih organa uprave nije postupala po procedurama propisanim Uredbom u dijelu nabavke energenata (benzin i nafta) i da se nabavka istih u toku 2004. godine vršila na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama i Aneksa X na ugovor iz 2003. godine, kojim je utvrđen rok važenja nabavki za period od 07.05.2004. do 31.12.2004. godine. Napominjemo da uz navedeni Aneks nije prezentirana saglasnost nadležnog organa za ovakav način nabavke (ili produženje postojećeg ugovora), kao i način regulisanja nabavki do 07.05.2004. godine, a također istim nisu regulisani osnovni elementi ugovora (datum i broj zaključenja i sl.).

Za tekuće održavanje poslovnih prostora ministarstava i organa uprave i opremanje stanova u vlasništvu Vlade kantona data je saglasnost Službi za stručne i zajedničke poslove Vlade i kantonalnih organa uprave za provođenje postupka neposredne pogodbe, kojom je utvrđena vrsta i ukupna vrijednosti roba i usluga. **Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da se nije postupilo po istom.**

Poslije provedene procedure (dva neuspjela javna nadmetanja), Rješenjem Ministra finansija od 22.03.2004. godine data je saglasnost Ministarstvu unutrašnjih poslova da provede postupak neposredne pogodbe za nabavku roba i vršenje usluga za kancelarijski – potrošni i štampani materijal, pogonsko gorivo, auto dijelove, usluge auto servisa, fotografske usluge, renoviranje – punjenje ketridža, potrošni materijal za kafe kuhinju i održavanje čistoće i hrane za službene pse. Za kancelarijsko – potrošni i štampani materijal 24.03.2004. i 30.03.2004. godine zaključeni su ugovori o poslovnoj saradnji za 2004. godinu sa dva dobavljača, a za nabavku auto dijelova i usluge auto-servisa ugovori su zaključeni sa tri dobavljača. Također uz osnovne ugovore su priložene i specifikacije sa jediničnim cijenama i količinama roba, koje su sastavni dio ugovora i koje za kancelarijsko-potrošni i štampani materijal ukupno iznose 73.317,02 KM. Na osnovne ugovore, 16.09.2004. i 29.10.2004. godine zaključeni su aneksi ugovora, kojim je izvršena dopuna istih i kojim se postojećoj specifikaciji dodaju nove specifikacije koje za razliku od onih, koje su sastavni dijelovi osnovnog ugovora nemaju utvrđene količine robe, koja je predmet aneksa ugovora. Napominjemo da ukupno iskazani izdaci za kancelarijski i potrošni materijal na poziciji Ministarstva unutrašnjih poslova iznose 151.603,24 KM, što je za **106,78% više od iznosa koji je zaključen u osnovnim ugovorima**. Uz ugovore koji su zaključeni sa dobavljačima za nabavku auto dijelova i usluga auto-servisa priložene su specifikacije roba sa jediničnim cijenama i aneksi na osnovne ugovore u kojim je postojećim specifikacijama dodata nova specifikacija, koja nije bila predmet osnovnog ugovora. Također napominjemo da ugovorima nije prezirana ukupna vrijednost nabavki za 2004. godinu. Materijal za nabavku auto dijelova i izdaci za održavanje vozila ukupno iskazani na poziciji Ministarstva unutrašnjih poslova za 2004. godinu iznose 188.550,40 KM i nabavka istog je ugovorena kako je naprijed navedeno sa tri dobavljača.

Potrebno je da se prilikom nabavke roba, obavljanje usluga i ustupanje radova primjenjuje Zakon o javnim nabavkama.

4.5. Stanje imovine potraživanja i obaveza na dan 31.12.2004. godine

Zakonska obaveza usaglašavanja iskazanog stanja u knjigovodstvenim evidencijama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom) na dan 31.12.2004. godine na nivou korisnika budžeta Kantona nije izvršena. Probleme vezane za iskazivanje stvarnog stanja sa stanjem u knjigovodstvu predstavlja neusklađenost pomoćnih evidencija sa Glavnom knjigom trezora, obzirom da su se kod prelaska na trezorski način poslovanja u Glavnu knjigu trezora unesena početna stanja budžetskih korisnika iskazana na dan 31.12.2003. godine u zbirnim iznosima za pojedine ekonomske kodove. Navedeno potvrđuje i dopis koji je

16.06.2005. godine Ministar finansija uputio svim budžetskim korisnicima po kojem zahtijeva da svaki budžetski korisnik dostavi (najkasnije do 04.07.2005. godine) sve obaveze i potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2004. godine koje odgovaraju stanju bruto bilansa, koji su od strane ministarstva finansija dati korisnicima i «na osnovu kojih su izrađeni godišnji obračuni za 2004. godinu». Također ovim dopisom je naglašeno da su na bruto bilansima po kontima pozicije iskazane zbirno, a da je potrebno da se dostavi analitički i po godinama pregled potraživanja i obaveza

U skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH svi ministri su odgovorni za računovodstvo i internu kontrolu svojih ministarstava, uključujući i budžetske korisnike i potrošačke jedinice koji spadaju u njihovu nadležnost. **Obzirom da nije postojao adekvatan nadzor od strane resornih ministarstava, nad budžetskim korisnicima koji spadaju u njihovu nadležnost došlo je do naprijed navedenih problema.**

Revizijom finansijskih izvještaja budžeta Unsko-sanskog kantona utvrđeno je da se nije postupilo u skladu sa važećim zakonskim propisima u dijelu koji se odnosi na popis imovine, potraživanja i obaveza budžeta i budžetskih korisnika Unsko-sanskog kantona, jer isti nije izvršen u potpunosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Uredbom o računovodstvu budžeta/proračuna, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Odlukom o popisu i formiranju komisija za popis, koju je donijela Vlada Kantona 14.12.2004. godine. Ovom odlukom imenovana je komisija koja je trebala izvršiti zadate popise i dostaviti pojedinačne izvještaje do 20.01.2005. Istom Odlukom utvrđen je krajnji rok za izradu zbirnog izvještaja te dostavljanje istog ovlaštenom predstavniku budžetskog korisnika na razmatranje i donošenje potrebnih odluka o usklađivanju stanja, najkasnije do 31.01.2005. godine. Izvještaj o redovnom popisu sredstava i obaveza organa Vlade kantona prihvaćen je 19.04.2005. godine, kada je i imenovana Interresorna grupa sa zadatkom da analizira i preispita stavke navedene u Izvještaju i da sa odgovornim licima organa i ustanova predloži otklanjanje utvrđenih nedostataka. Pored toga zaduženo je Ministarstvo unutrašnjih poslova da do 22.04.2005. godine sačini izvještaj o popisu sredstava i obaveza ovoga ministarstva i da isti dostavi Vladi na razmatranje. **Napominjemo da odluke o utvrđenim viškovima i manjkovima nisu donesene niti su izvršena odgovarajuća usklađivanja, a također konsolidovani Godišnji izvještaj je sačinjen bez Izvještaja o popisu Ministarstva unutrašnjih poslova.** Također, kada je u pitanju popis obaveza i potraživanja, komisije za popis kod pojedinih ministarstava i budžetskih korisnika su samo konstatovale knjigovodstveno stanje navedenih potraživanja i obaveza, bez uvida u njihovu pravnu valjanost i rok dospijeca kao i bez davanja konkretnih, kvalitetnih i osnovanih prijedloga za poduzimanje adekvatnih mjera u cilju naplate istih, a posebno imajući u vidu da se radi, u najvećem dijelu, o dospjelim potraživanjima i o potraživanjima i obavezama iz ranijih godina. **U toku 2004. godine, kao i prethodnih godina nisu poduzimane adekvatne, zakonom predviđene mjere, za naplatu navedenih potraživanja, iako je u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2003. godinu i ranijih godina konstantno daju preporuke menadžmentu za poduzmanje istih.**

U konsolidovanim finansijskim izvještajima sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 182.462.823,64 KM (nabavna vrijednost 232.317.828,94 KM i otpisana 49.855.005,30 KM).

Na poziciji stalnih sredstava – stanovi evidentiranih kod Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture iskazan je iznos od 1.532.901,03 KM, koji se odnosi na «stanove» evidentirane u 2002. godini. Evidencije su izvršene na osnovu nepotpune i neutemeljene dokumentacije, što dovodi u pitanje tačnost i istinitost navedenih podataka i potvrđivanje iskazanih stanja stalnih sredstva, a isto je konstatovano i u izvještajima o izvršenoj reviziji u prethodnim godinama. Obzirom da se i pored datih preporuka o navedenom od 2002. godine ništa nije uradilo potrebno je da nadležni poduzmu odgovarajuće mjere, kako bi se navedeni problem konačno i riješio. Napominjemo da komisija za popis stalnih sredstava nije izvršila stvarni popis stanova, već je samo konstatovala iskazano knjigovodstveno stanje.

U okviru sredstava u pripremi iskazan je iznos od 12.315.641,79 KM i isti se najvećim dijelom odnosi na sredstva u pripremi koja su evidentirana kod Ministarstva privrede – Kantonalne direkcije za ceste (3.475.552,73 KM), Ministarstvu zdravstva i socijalne politike (2.064.000,00 KM), Ministarstvu obrazovanja, nauke i kulture (1.421.896,50 KM), Javna ustanova Medresa «Džemaludin Ef. Čaušević» Cazin (3.536.994,92 KM)

Na poziciji sredstva u pripremi preneseno stanje iz prethodnih godina iznosi 11.252.341,77 KM i po istom u toku 2004. godine nije ništa urađeno. Primjera radi na poziciji Kantonalne direkcije za ceste na repetitorskoj opremi u pripremi evidentiran je iznos od 2.113.599,00 KM, koji se prema izjavi nadležnih odnosi na TV repetitor i isti je završen, aktiviran i služi za redovnu djelatnost JP RTV USK-a. O navedenom Vlada je 17.06.2004. godine donijela Zaključak kojim je zadužila Ministarstvo privrede i Službu za stručne i zajedničke poslove Vlade kantona i kantonalnih organa uprave da dogovore način korištenja namjenski predviđenog TV repetitora i da pripreme prijedlog odluke o prijenosu objekta TV repetitora sa Vlade na JP RTV USK, te istu dostavi na razmatranje i usvajanje. Do završetka revizije nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je navedeni Zaključak i realizovan. **Napominjemo da navedena oprema nije obuhvaćena redovnim godišnjim popisom, niti je komisija za popis po istom zauzela stav i dala prijedlog za uknjiženje, odnosno aktiviranje iste.**

Na poziciji sredstava u pripremi evidentiranih kod Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture iskazan je iznos 1.421.896,50 KM i odnosi se na rekonstrukciju tri osnovne škole u iznosu od 1.324.135,50 KM i nabavku školskog namještaja u iznosu od 97.761,00 KM. **Napominjemo da su ulaganja izvršena u 2000. godini iz kreditnih sredstava Saudijskog fonda za razvoj i da prijenos i evidentiranje istih i bez obzira na preporuke po prethodnim revizorskim izvještajima nije izvršen u skladu sa važećim zakonskim propisima.**

Na poziciji Javne ustanove Medresa «Džemaludin Ef. Čaušević» Cazin sredstava u pripremi – zgrade iskazan je iznos od 3.536.994,92 KM. U toku 2004. godine evidentirano je povećanje istih za 1.712.019,11 KM na osnovu «pregleda dobavljača sa iznosima koji su vršili radove na izgradnji nove zgrade u 2004. godini», a koji je od strane komisije za popis 20.04.2005 godine dostavljen na knjiženje Ministarstvu finansija - Operativnoj jedinici ministarstva obrazovanja. Za navedeni popis na osnovu kojeg je izvršeno povećanje sredstava u pripremi ne može se potvrditi tačnost i osnovanost evidentiranih iznosa, jer uz isti nije priložena relevantna dokumentacija (ugovori sa dobavljačima, fakture za isporučenu robu i usluge, obračunske situacije za građevinske radove, završni račun za izgradnju nove Medrese i sl.).

Novčana sredstva na dan 31.12.2004. godine iskazana su u iznosu od 3.228.241,82 KM i treba napomenuti da u okviru istih nisu obuhvaćena ukupna novčana sredstva svih budžetskih korisnika na nivou kantona, što se posebno odnosi na ustanove srednjeg i visokog obrazovanja.

Potrebno je da se u skladu sa važećim zakonskim propisima u FBiH ustroji evidencija i izvrši konačan stvarni popis imovine, potraživanja i obaveza na nivou Unsko-sanskog kantona i da se u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH sredstva na posebnim transakcijskim računima kod ustanova srednjeg i visokog obrazovanja ugase i prenesu na Jedinstveni račun trezora.

Da se izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za izvođenje radova na objektu Medresa «Džemaludin Ef. Čaušević» Cazin i evidenciju «stanova» na poziciji Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture i da se po istim poduzmu odgovarajuće mjere.

Da se izvrši uvid u kompletnu dokumentaciju, vezanu za evidentirana sredstva u pripremi i da se poduzmu odgovarajuće mjere za aktiviranje istih i evidentiranje na pripadajućim pozicijama.

4.6. Dugoročni plasmani

Na poziciji dugoročnih plasmana u konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazano je stanje u iznosu od 2.042.030,64 KM, i odnosi se na plasmane date u ranijim godinama, a sastoje se od:

Potraživanja po osnovu datih pozajmica pojedincima	233.975,34 KM
Potraživanja po osnovu dugoročnih depozita	208.600,00 KM
Potraživanja po osnovu ostalih dugoročnih plasmana	1.599.455,30 KM

Potraživanja po osnovu datih pozajmica pojedincima odnose se na date robne kredite fizičkim licima u živoj stoci, i isti su evidentirani preko Kantonalne direkcije robnih rezervi, koja je u toku 2004. godine prešla u sastav Poljoprivrednog zavoda. Obzirom da je veći dio ovih kredita dospio na naplatu i da je isto konstatovano i prethodnim revizorskim izvještajima ne može se potvrditi da su poduzimane adekvatne mjere u cilju povrata navedenih kredita.

Kada su u pitanju potraživanja po osnovu dugoročnih depozita i plasmana bitno je napomenuti da se ista odnose na date depozite u ranijim godinama i da u toku 2004. godine nije uopšte evidentiran povrat sredstava po istim. Za kredite plasirane preko ovlaštenih banaka na osnovu zaključenih ugovora o obavljanju komisionih poslova, prema izjavi nadležnih nisu vršena usaglašenja sa stanjima iskazanim u banci, tako da se ista stanja ovih depozita prenose iz godine u godinu.

U toku revizije nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da su poduzimane odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate, odnosno povrata plasmana imajući u vidu da su isti u potpunosti ili djelimično dospjeli na naplatu.

4. 7. *Kratkoročna potraživanja i plasmani*

Kratkoročna potraživanja iskazana u konsolidovanim finansijskim izvještajima iznose 29.801.189,64 KM i ista se odnose se u najvećem dijelu na potraživanja koja su iskazana na poziciji ostalih potraživanja i koja na dan 31.12.2004. godine iznose 25.213.850,20 KM, a odnose na potraživanja stvorena u ranijim godinama (potraživanja od FBiH za ratne plaće 15.430.786,00 KM, pozajmice date pravnim licima u periodu 1993.-1998. godina 6.642.717,26 KM, sredstva data za kratkoročne kredite preko Ministarstva privrede 3.101.978,00 KM i sl.). **Ova potraživanjima bila su predmet i prethodnih revizija i po istim su davate preporuke u cilju poduzimanja mjera za naplatu istih. Međutim, uvidom u prezentiranu dokumentaciju i pored toga što je dio ovih potraživanja utužen i što čak za pojedine postoje izvršna sudska rješenja, a obzirom da stanja istih iz godine u godinu ostaju nepromijenjena ne može se potvrditi da su ove aktivnosti dovoljne i da nadležni organi poduzimaju potrebne mjere za rješavanje ovog problema.**

Potraživanja za isporučenu robu i usluge u iznosu od 2.713.442,80 KM i potraživanja po osnovu unaprijed plaćene robe i usluga (avansi) u iznosu od 1.874.826,83 KM, također predstavljaju značajnu stavku na poziciji kratkoročnih potraživanja, pogotovu ako se uzme u obzir da se kao kod prethodne kategorije potraživanja najveći iznos odnosi na prethodne godine (2000. do 2004. godina) i da ništa po istim nije urađeno.

Jedan dio Komisija za popis u ministarstvima i neposredno kod budžetskih korisnika su samo konstatovala knjigovodstveno stanje navedenih potraživanja, bez uvida u njihovu pravnu valjanost i rok dospjeća kao i bez davanja konkretnih, kvalitetnih i osnovanih prijedloga za poduzimanje mjera u cilju naplate istih, a posebno imajući u vidu da se radi, u najvećem dijelu, o dospjelim potraživanjima i o potraživanjima iz ranijih godina. U toku 2004. godine, kao i prethodnih godina nisu poduzimane adekvatne, zakonom predviđene mjere, za naplatu navedenih potraživanja, iako je u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2003. godinu i ranijih godina konstantno daju preporuke menadžmentu za poduzimanje istih.

Ako se uzme u obzir da se na trezorski način poslovanja prešlo na početku budžetske godine i da su u početnim stanjima evidentirani naprijed navedeni iznosi (koje se u najvećem dijelu odnose na prethodne godine, a stanja nisu potvrđena redovnim godišnjim popisom), kao i to da u toku 2004. godine nisu poduzimane adekvatne mjere u cilju naplate iskazanih potraživanja i povrata datih pozajmica revizorski tim se nije mogao uvjeriti u osnovanost iskazivanja istih.

Da se još jednom izvrši analiza svih iskazanih stanja po osnovu potraživanja i obaveza, kako u tekućem periodu, tako i ranije i da se po istom poduzmu potrebne aktivnosti.

4. 8. *Kratkoročne obaveze*

Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2004. godine u finansijskim izvještajima iskazane su u iznosu od 43.173.184,64 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze prema pravnim i fizičkim licima 11.899.080,11 KM, obaveze prema zaposlenim 27.668.543,20 KM i kratkoročna razgraničenja 2.382.187,01 KM.

U okviru iskazanih obaveza kratkoročne tekuće obaveze, najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima (8.106.584,61 KM), obaveze po osnovu manje plaćenih poreza i doprinosa iz ranijih

godina (1.845.856,59 KM), obaveze prema fizičkim licima 583.195,38 KM i ostale obaveze iz ranijih godina 540.247,85 KM.

U strukturi obaveze prema zaposlenim 20.212.952,06 KM odnose se na obaveze za ratne plaće, na poreze i doprinose 3.701.869,05 KM i obaveze za naknade iz radnog odnosa koje nemaju karakter plaće 3.014.827,08 KM.

Kada su u pitanju obaveze i potraživanja na nivou Kantona generalna je ocjena, a i prethodnim revizijama je utvrđeno da nadležni organi nisu poduzimali odgovarajuće mjere, niti su postupali po preporukama u dijelu tačnog i potpunog evidentiranja obaveza i potraživanja, što je imalo za posljedicu nerealno iskazivanja bilansnih pozicija u finansijskim iskazima bilansa stanja i računa prihoda i rashoda, kao i izvještaja o izvršenju budžeta.

Potrebno je da se izvrši analiza obaveza (pravni osnov nastanka obaveze, starost obaveze, osnovanost evidentiranja i sl.), i u skladu sa istom da se poduzme odgovarajuće mjere.

U cilju vjerodostojnog izvještavanja i prikazivanja realnih i tačnih finansijskih izvještaja potrebno sve stvorene obaveze evidentirati u skladu sa važećim zakonskim propisima, sa tačno utvrđenom vrstom i iznosom obaveze.

4.9. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze na dan 31.12.2004. godine iskazane su u iznosu od 3.583.300,90 KM i odnose se na zaduženja po osnovu dugoročnih kredita iz ranijih godina.

Prezentirana je Odluka Vlade od 27.08.2004. godine kojom je potvrđen dug prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona u iznosu od 6.189.162,62 KM i koji nije evidentiran u Glavnoj knjizi trezora. Ovom Odlukom bilo je zaduženo Ministarstva zdravstva i socijalne politike, Ministarstvo finansija i Zavod zdravstvenog osiguranja kantona da sačine Protokol o načinu izmirenja ovih obaveza. Pošto navedeni protokol nije sačinjen i obaveze nisu evidentirane, navedeno je imalo za posljedicu nerealno iskazivanje obaveza.

Potrebno je poduzeti adekvatne mjere u cilju evidentiranja stvorenih obaveza, a izmirenje istih planirati u budžetu narednih godina.

4.10. Ostali bitni nalazi

Prema prezentiranoj dokumentaciji tekuća rezerva je realizovana u iznosu od 335.558,00 KM, što je u odnosu na plan manje za 83,89 %. Vezano za odobravanje sredstava tekuće rezerve prema Zakonu o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu o korištenju sredstva Tekuće rezerve Budžeta odlučuje Vlada kantona. Izvještaj o korištenju budžetske rezerve za period 01.01.2004. do 31.12.2004. godine usvojila je Skupština kantona 07.07.2005. godine.

Doznake iz sredstva tekuće rezerve vršene su na osnovu zaključaka Vlade i odnose se na veoma različite potrebe, tako da se ne može potvrditi da stvarno predstavljaju hitne i nepredviđene izdatke. Primjera radi ovdje ističemo zaključke Vlade o odobravanju sredstava tekuće rezerve za plaćanje računa telefonskih i poštanskih usluga, registracije motornih vozila i sl., zatim pomoć političkim partijama za lokalne izbore (50.848,00 KM), suosnivački ulog Skupštine kantona u privrednom društvu doo «US REG DEP» Bihać (29.000,00 KM), finansiranje lokalne samouprave općine Bosanski Petrovac (17.000,00 KM) i sl.

Potrebno je da se odobravanje, korištenje i izvještavanje o korištenju sredstava tekuće rezerve vrši u skladu sa Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona.

5 ZAKLJUČAK

Revizijom finansijskih izvještaja budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu, konstatovano je da nije postignut napredak u rješavanju nagomilanih problema iz prethodnih godina, koji se posebno odnose na stvorene, a **neizmirene obaveze po osnovu plaća i naknada zaposlenim za period 2000.-2004. godina i uzrokovani su nepotpunom primjenom Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH i granskih kolektivnih ugovora za pojedine budžetske korisnike**. Poduzimane aktivnosti u prethodnom periodu na jačanju transparentnosti u radu zakonodavnih i izvršnih tijela Kantona i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima nisu dale očekivane rezultate.

Početakom 2004. godinu uspostavljen je trezorski način poslovanja, što je jednim dijelom unaprijedilo stavljanje javnih prihoda i rashoda pod kontrolu, međutim na uspostavljanje istog ušlo se prilično nepripremljeno. Navedeno potvrđuje da su kod pojedinih korisnika i dalje ostali otvoreni transakcijski računi, kao i to da su početna stanja budžetskih korisnika u Glavnu knjigu trezora unesena u zbirnim iznosima, što onemogućava kvalitetno praćenje izmirenja obaveza iz ranijih godina. To znači da jedinstveni račun trezora, ipak nije dovoljna garancija za otklanjanje i prevazilaženje utvrđenih nepravilnosti u rješavanju problema koji su i objektivne i subjektivne prirode. I pored ranijih preporuka i dalje nije osiguran odgovarajući nadzor nad trošenjem budžetskih sredstva kod korisnika za koje su nadležni Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike i Ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida. Pitanje raspodjele tekućih i kapitalnih transfera, posebno u dijelu koji se odnosi na razne projekte sufinansiranja u kojima učestvuje Kanton nije uređeno u skladu sa važećim zakonskim propisima i pripadajućim podzakonskim aktima. Kod tekućih i kapitalnih transfera za koje je nadležno Ministarstva za privredu i Kantonalna direkcija za ceste, kao i Ministarstvo za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida i Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture nisu u potpunosti utvrđeni kriteriji i programi za raspodjelu istih što ukazuje da bi se u cilju postizanja veće transparentnosti u radu i namjenskog korištenja javnih sredstva trebalo to urediti. Prema prezentiranim izvještajima stručnih savjetnika za internu reviziju i iz obavljenog razgovora sa istim na rješavanje utvrđenih nepravilnosti po prethodnim revizorskim izvještajima i unaprjeđenju sistema internih kontrola na nivou Kantona značajnije se počelo raditi krajem 2004. godine i u toku 2005. godine.

Ne može se potvrditi da su postignuti značajniji rezultati po pitanju nadzora nad potrošnjom sredstva kod pojedinih ministarstva i izvještavanja od nižih potrošačkih jedinica o utrošenim sredstvima što je naglašeno u prethodnom pasusu ovoga zaključka.

I u ovom izvještaju o obavljenoj reviziji date su preporuke po kojima bi se kao i ranijih godina trebalo postupiti radi otklanjanja uočenih propusta i jačanja sistema internih kontrola na svim nivoima u Kantonu.

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Ministarstvo finansija Unsko-sanskog kantona dopisom broj 04-14-17574-9/05 od 22.12.2005. godine, očitovale se na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2004. godinu. U prilogu navedenog dopisa su i pojedinačna očitovanja Poljoprivrednog zavoda, Kantonalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Pedagoškog zavoda, Kantonalnog fonda za izgradnju stanova za članove porodica šehida i poginulih boraca, ratnih vojnih invalida, demobilisanih boraca i prognanih osoba i Kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova u kojima su data šira obrazloženja na prezentirane nalaze bez dodatne dokumentacije. Revizorski tim je razmotrio navedena obrazloženja i ona koja je smatrao opravdanim inkorporirao je u konačnu verziju izvještaja.

Tim za reviziju

Viši revizor Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Mlađi revizor Vildana Džaferović, dipl. oec.